

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-77-08

Druk nr 654

Warszawa, 11 czerwca 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy - Prawo
upadłościowe i naprawcze, ustawy o
Krajowym Rejestrze Sądowym oraz
ustawy o Bankowym Funduszu
Gwarancyjnym.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanej regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym

Art. 1. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„1. Przepisy ustawy stosuje się do przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.²⁾), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Przepisy ustawy stosuje się także do:

- 1) spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej;
- 2) wspólników osobowych spółek handlowych, ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia swoim majątkiem;
- 3) wspólników spółki partnerskiej.”;

2) art. 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„Art. 8. Można żądać ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, która była przedsiębiorcą, także po zaprzestaniu

prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, jeżeli od dnia wykreślenia z właściwego rejestru nie upłynął rok.

Art. 9. Można żądać ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, która faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, nawet wówczas, gdy nie dopełniła obowiązku jej zgłoszenia we właściwym rejestrze.”;

3) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.”;

4) w art. 12:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie przekracza trzech miesięcy, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10 % księgowej wartości majątku dłużnika.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości sąd na wniosek dłużnika może zezwolić na wszczęcie przez dłużnika postępowania naprawczego, jeżeli nie ma przeszkód określonych w art. 492 ust. 3.”;

5) art. 16 i 17 otrzymują brzmienie:

„Art. 16. Sąd może zmienić sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania obejmującego likwidację majątku upadłego na postępowanie

nie z możliwością zawarcia układu, jeżeli podstawy przeprowadzenia takiego postępowania ujawniły się dopiero po ogłoszeniu upadłości. Zmiana sposobu prowadzenia postępowania podlega obwieszczeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Art. 17. 1. Sąd może zmienić sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, jeżeli podstawy przeprowadzenia takiego postępowania ujawniły się dopiero w toku postępowania. Zmiana sposobu prowadzenia postępowania podlega obwieszczeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

2. Na postanowienie o zmianie sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego przysługuje zażalenie.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy obowiązek zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego wynika z ustawy.”;

6) w art. 21 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. We wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnik, do którego nie ma zastosowania art. 492 ust. 3, może wnosić także o zezwolenie na wszczęcie postępowania naprawczego, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie ma charakteru trwałego, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10 % księgowej wartości majątku.”;

7) w art. 22 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli dłużnikiem jest przedsiębiorca wpisany do właściwego rejestru, do wniosku należy dołączyć odpis z tego rejestru.”;

8) w art. 23 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza dłużnik, powinien we wniosku dodatkowo określić, czy wnosi o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, czy też o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację jego majątku. Ponadto do wniosku powinien dołączyć:

- 1) aktualny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników;
- 2) bilans sporządzony dla celów tego postępowania, na dzień nie późniejszy niż trzydzieści dni przed dniem złożenia wniosku;
- 3) spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty, a także listę zabezpieczeń dokonanych przez wierzycieli na jego majątku wraz z datami ich ustanowienia;
- 4) oświadczenie o spłatach wierzytelności lub innych długów dokonanych w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku;
- 5) spis podmiotów zobowiązanych majątkowo wobec dłużnika wraz z adresami, z określeniem wierzytelności, daty ich powstania i terminów zapłaty;
- 6) wykaz tytułów egzekucyjnych oraz tytułów wykonawczych przeciwko dłużnikowi;

- 7) informację o postępowaniach dotyczących ustanowienia na majątku dłużnika hipotek, zastawów, zastawów rejestrowych i zastawów skarbowych oraz innych obciążeń podlegających wpisowi w księdze wieczystej lub w rejestrach, jak również o prowadzonych innych postępowaniach sądowych lub administracyjnych dotyczących majątku dłużnika;
- 8) informację o miejscu zamieszkania reprezentantów spółki lub osoby prawnej i likwidatorów, jeżeli są ustanowieni.”;
- 9) po art. 26 dodaje się art. 26¹ w brzmieniu:

„Art. 26¹. 1. Jeżeli dłużnik nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sąd upadłościowy ustanawia dla niego kuratora. Kuratora ustanowionego na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.

2. Ustanowienie kuratora nie stanowi przeszkody do usunięcia, na podstawie zasad ogólnych, braku zdolności procesowej albo braków w składzie organów uniemożliwiających ich działanie.

3. Wynagrodzenie kuratora ustala sąd w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.
4. Przepisy ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku śmierci dłużnika po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości.”;

10) w art. 27 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd wydaje w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku. Zażalenie na postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd drugiej instancji rozpoznaje w terminie miesiąca od dnia przedłożenia mu akt.”;

11) w art. 32 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Od wnioskodawcy sąd może zażądać zaliczki na koszty postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości pod rygorem odrzucenia wniosku. Przepisu nie stosuje się w przypadku gdy wnioskodawcą jest dłużnik. Na postanowienie sądu zażalenie nie przysługuje.”;

12) art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Art. 36. Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości złożył dłużnik, sąd z urzędu dokonuje zabezpieczenia majątku dłużnika. Jeżeli z wnioskiem o ogłoszenie upadłości wystąpił wierzyciel lub inny uprawniony zabezpieczenia doko-

nuje się na jego żądanie. W przedmiocie zabezpieczenia sąd orzeka niezwłocznie.”;

13) art. 38 i 39 otrzymują brzmienie:

„Art. 38. 1. Sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego. Do tymczasowego nadzorcy sądowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 76 ust. 3, art. 157, art. 159-162, art. 164 ust. 2, art. 165-168, art. 170-172, art. 180 i art. 181.

2. O wynagrodzeniu tymczasowego nadzorcy sądowego orzeka sąd na wniosek tymczasowego nadzorcy sądowego złożony w terminie 7 dni od dnia powiadomienia go o jego odwołaniu lub od dnia wygaśnięcia funkcji.

Art. 39. Na wniosek dłużnika sąd może zawiesić prowadzoną przeciwko niemu egzekucję wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli egzekucja mogłaby uniemożliwić lub utrudnić przyjęcie układu. Jeżeli zawieszenie dotyczy egzekucji z rachunku bankowego sąd może także uchylić zajęcie.”;

14) w art. 40 ust. 2-4 otrzymują brzmienie:

„2. Ustanawiając zabezpieczenie przez zarząd przymusowy, sąd wyznacza zarządcę przymusowego oraz określa zakres i sposób wykonywania zarządu.

3. Do czynności dłużnika dotyczących jego majątku objętego zarządem przymusowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 77-79.
 4. Do zarządcy przymusowego stosuje się odpowiednio przepis art. 38 ust. 2 oraz przepisy ustawy dotyczące zarządcy.”;
- 15) uchyla się art. 41;
- 16) w art. 44 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Sąd może zwołać wstępne zgromadzenie wierzycieli w celu podjęcia uchwały co do sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego, wyboru rady wierzycieli oraz zawarcia układu.”;
- 17) w art. 45 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Projekt spisu wierzytelności sporządza dłużnik lub tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy, jeżeli był ustanowiony. Sędzia zatwierdza projekt spisu wierzytelności przed podjęciem uchwał, o których mowa w ust. 1, oraz przed zawarciem układu, o którym mowa w ust. 2. Do spisu wierzytelności stosuje się odpowiednio przepisy art. 245 ust. 1 oraz art. 246-251.”;
- 18) w art. 46 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Wstępnemu zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy sędzia wyznaczony ze składu sądu rozpoznającego wniosek o ogłoszenie upadłości.”;

19) art. 50 otrzymuje brzmienie:

„Art. 50. We wstępnym zgromadzeniu wierzycieli mają prawo uczestniczyć także inni wierzyciele, jeżeli ich wierzytelności są bezsporne lub uprawdopodobnione i zostali dopuszczeni przez sąd lub sędziego wyznaczonego do prowadzenia wstępnego zgromadzenia wierzycieli.”;

20) art. 52 otrzymuje brzmienie:

„Art. 52. Data wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości jest datą upadłości. W przypadku wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości po ponownym rozpoznaniu sprawy w następstwie uchylecia postanowienia przez sąd drugiej instancji za datę upadłości uważa się datę wydania pierwszego postanowienia o ogłoszeniu upadłości.”;

21) w art. 54 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W razie uchylecia postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca zachowują swoje uprawnienia, a czynności przez nich dokonane pozostają w mocy.”;

22) po art. 60 dodaje się art. 60¹ w brzmieniu:

„Art. 60¹. Po ogłoszeniu upadłości przedsiębiorca występuje w obrocie pod dotychczasową firmą

z dodaniem oznaczenia „w upadłości likwidacyjnej” albo „w upadłości układowej”.”;

23) art. 63 otrzymuje brzmienie:

„Art. 63. 1. Nie wchodzi do masy upadłości:

1) mienie, które jest wyłączone od egzekucji według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.³⁾);

2) wynagrodzenie za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu.

2. Uchwała zgromadzenia wierzycieli może wyłączyć z masy upadłości inne składniki mienia upadłego.”;

24) po art. 70 dodaje się art. 70¹ w brzmieniu:

„Art. 70¹. Przepisów o wyłączeniu z masy upadłości nie stosuje się do rzeczy, wierzytelności i innych praw majątkowych przeniesionych przez upadłego na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności. Do przedmiotów tych oraz do zabezpieczonych w ten sposób wierzytelności stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące zastawu i wierzytelności zabezpieczonych zastawem.”;

25) w art. 73:

a) uchyla się ust. 3 i 4,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia z masy upadłości wymaga uzasadnienia. Na postanowienie o wyłączeniu z masy upadłości przysługuje zażalenie upadłemu i wierzycielom.”;

26) w art. 76:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu zarząd mieniem wchodzącym w skład masy upadłości sprawuje upadły pod nadzorem nadzorcy sądowego, chyba że sąd ustanowił zarządcę. Sąd ustanawia zarządcę, jeżeli upadły nie daje rękojmi należytego sprawowania zarządu.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, upadły sprawujący zarząd własny jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest wymagana zgoda nadzorcy sądowego, chyba że ustawa przewiduje zgodę rady wierzycieli.”;

27) art. 81 i 82 otrzymują brzmienie:

„Art. 81. 1. Po ogłoszeniu upadłości nie można obciążyć składników masy upadłości hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelno-

ści powstałej przed ogłoszeniem upadłości.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis hipoteki został złożony w sądzie co najmniej na sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 82. Wpis w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany z naruszeniem art. 81 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.”;

28) art. 84 otrzymuje brzmienie:

„Art. 84. Postanowienie umowy, której stroną jest upadły, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu postępowania upadłościowego jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.”;

29) art. 87 otrzymuje brzmienie:

„Art. 87. Od dnia ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu do dnia uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu albo o umorzeniu postępowania, upadły albo zarządca nie mogą spełniać świadczeń wynikających z wierzytelności, które z mocy prawa są objęte układem.”;

30) uchyla się art. 88;

31) w art. 90 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W czasie trwania postępowania aż do jego umorzenia lub zawarcia układu albo zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, wynajmujący lub wydzierżawiający, bez zgody rady wierzycieli, nie może wypowiedzieć umowy najmu lub dzierżawy lokalu lub nieruchomości, w których jest prowadzone przedsiębiorstwo upadłego. Układ może ustanowić zakaz wypowiedzenia tych umów do czasu wykonania układu.”;

32) w art. 109 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Sędzia-komisarz może wydać postanowienie, jeżeli trwanie umowy utrudnia likwidację masy upadłości albo gdy czynsz najmu lub dzierżawy odbiega od przeciętnych czynszów za najem lub dzierżawę nieruchomości tego samego rodzaju. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.”;

33) w art. 110 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Rozwiązanie umowy nie może nastąpić przed upływem terminu, za który czynsz zapłacono z góry. Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy przed terminem, jeżeli dalsze trwanie umowy utrudniałoby prowadzenie postępowania upadłościowego, w szczególności gdy prowadzi do zwiększenia kosztów upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.”;

34) art. 112 otrzymuje brzmienie:

„Art. 112. Ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na umowy rachunku bankowego i rachunku papierów wartościowych upadłego.”;

35) w art. 114 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W razie ogłoszenia upadłości finansującego leasing przepisów ustawy o odstąpieniu od umowy przez syndyka nie stosuje się.”;

36) art. 116-118 otrzymują brzmienie:

„Art. 116. Roszczenia małżonka upadłego wynikające z umowy majątkowej małżeńskiej mogą być uwzględnione tylko wówczas, gdy była ona zawarta co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 117. W razie zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania obejmującego likwidację majątku upadłego na postępowanie z możliwością zawarcia układu, skutki prawne ogłoszenia upadłości oraz czynności określonych w niniejszym oddziale pozostają w mocy. Za zgodą stron mogą być jednak uchylone.

Art. 118. W razie zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, skutki ogłoszenia upadłości wymienione w przepisach niniejszego oddziału powstają z dniem wydania postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania.”;

37) w art. 124:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z dniem ogłoszenia upadłości jednego z małżonków powstaje między małżonkami rozdzielnosc majątkowa, o której mowa w art. 53 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.⁴⁾). Jeżeli małżonkowie pozostawali w ustroju wspólności majątkowej, majątek wspólny małżonków wchodzi do masy upadłości, a jego podział jest niedopuszczalny.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Do masy upadłości nie wchodzi przedmioty służące wyłącznie małżonkowi upadłego do prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej, choćby były objęte majątkową wspólnością małżeńską, z wyjątkiem przedmiotów majątkowych nabytych do majątku wspólnego w ciągu dwóch lat przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.”;

38) art. 125 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 125. 1. Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej na podstawie orzeczenia sądu w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości, chyba że pozew o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej został złożony co najmniej na dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.
2. Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić rozdzielnosci majątkowej z datą wcześniejszą niż data ogłoszenia upadłości.
3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy rozdzielnosc majątkowa powstała z mocy prawa w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w wyniku rozwodu, separacji albo ubezwłasnowolnienia jednego z małżonków, chyba że pozew lub

wniosek w sprawie został złożony co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.”;

39) w art. 126 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustanowienie rozdzielności majątkowej umową majątkową jest skuteczne w stosunku do masy upadłości tylko wtedy, gdy umowa zawarta została co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.”;

40) w art. 129 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Jeżeli wynagrodzenie za pracę reprezentanta upadłego, określone w umowie o pracę lub umowie o świadczenie usług zawartej przed ogłoszeniem upadłości, jest rażąco wyższe od przeciętnego wynagrodzenia za tego rodzaju pracę lub usługi i nie jest uzasadnione nakładem pracy, sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka, nadzorcy sądowego lub zarządcy uzna, że określona część wynagrodzenia, przypadająca za okres przed ogłoszeniem upadłości, nie dłużej jednak niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jest bezskuteczna w stosunku do masy upadłości, chociażby wynagrodzenie zostało już wypłacone. Sędzia-komisarz może uznać za bezskuteczne w całości lub części w stosunku do masy upadłości wynagrodzenie reprezentanta upadłego, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, jeżeli ze względu na objęcie zarządu przez syndyka lub zarządcę nie jest ono uzasadnione nakładem pracy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sędzia-komisarz określa podlegające zaspokojeniu z masy upadłości wynagrodzenie w wysokości odpowiedniej do pracy wykonanej przez reprezentanta upadłego. Sędzia-komisarz wydaje postanowienie po wysłuchaniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy oraz reprezentanta upadłego.”;

41) w art. 130 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Sędzia-komisarz na wniosek syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy uzna za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości obciążenie majątku upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską, jeżeli upadły nie był dłużnikiem osobistym zabezpieczonego wierzyciela, a obciążenie to zostało ustanowione w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i w związku z jego ustanowieniem upadły nie otrzymał żadnego świadczania.”;

42) w części pierwszej tytułu III działu V w rozdziale 1 po art. 137 dodaje się art. 137¹ w brzmieniu:

- „Art. 137¹. Ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela spraw sądowych i administracyjnych o wierzytelności podlegające zgłoszeniu do masy upadłości. Koszty postępowania obciążają wszczynającego postępowanie, jeżeli nie było przeszkód do umieszczenia wierzy-

telności w całości na liście wierzytelności.”;

43) w art. 139 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do postępowań w sprawach o należne od upadłego alimenty oraz odszkodowania i renty z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.”;

44) art. 140 i 141 otrzymują brzmienie:

„Art. 140. 1. Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed ogłoszeniem upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu, a jeszcze nie wydane, przelewa się do masy upadłości po uprawnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

2. Po ogłoszeniu upadłości jest niedopuszczalne wykonanie wydanego przed ogłoszeniem upadłości dłużnika postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia wynikającego z wierzytelności objętej z mocy prawa układem, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odpowiedzial-

ności za uszkodzenie ciała lub utratę żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

3. Sędzia-komisarz na wniosek upadłego albo zarządcy może uchylić zajęcia dokonane przed ogłoszeniem upadłości w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym dotyczącym wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa.

Art. 141. 1. Sędzia-komisarz na wniosek upadłego albo zarządcy może zawiesić na okres do trzech miesięcy postępowania egzekucyjne co do wierzytelności nieobjętych z mocy prawa układem, jeżeli egzekucję skierowano do rzeczy niezbędnej do prowadzenia przedsiębiorstwa. Zwolnienie zajętego przedmiotu spod zajęcia może nastąpić zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz rent z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.”;

45) art. 143 otrzymuje brzmienie:

„Art. 143. W razie zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, przepisy rozdziału 2 niniejszego działu stosuje się po uprawnieniu się postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania.”;

46) w art. 144 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do postępowań w sprawach o należne od upadłego alimenty oraz renty z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.”;

47) w art. 145:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postępowanie sądowe lub administracyjne w sprawie wszczętej przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, o ile odrębna ustawa nie stanowi inaczej, może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie zostanie umieszczona na liście wierzytelności.”,

b) uchyla się ust. 2;

48) art. 146 otrzymuje brzmienie:

„Art. 146. 1. Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości, wszczęte przed ogłoszeniem upadłości ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie stoi na przeszkodzie przysądzeniu własności nieruchomości, jeżeli przybicia udzielono przed ogłoszeniem upadłości, a nabywca egzekucyjny wpłaci w terminie cenę nabycia.

2. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze nie wydane, przelewa się do masy upadłości po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

3. Po ogłoszeniu upadłości niedopuszczalne jest wykonanie, wydanego przed ogłoszeniem upadłości dłużnika, postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia wynikającego z wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz o zamianę uprawnień objętych tre-

ścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

4. Po ogłoszeniu upadłości jest niedopuszczalne wszczęcie egzekucji świadczeń pieniężnych z masy upadłości. Świadczenie pieniężne zasądzone od syndyka podlega zaspokojeniu według przepisów ustawy.”;

49) art. 148 otrzymuje brzmienie:

„Art. 148. W razie zmiany sposobu prowadzenia postępowania z postępowania obejmującego likwidację majątku upadłego na postępowanie z możliwością zawarcia układu, skutki wymienione w rozdziale 1 niniejszego działu powstają z dniem wydania postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania.”;

50) po art. 156 dodaje się art. 156¹ w brzmieniu:

„Art. 156¹. Postanowienie o wyznaczeniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy podlega obwieszczeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.”;

51) w art. 165 ust. 2-4 otrzymują brzmienie:

„2. Ostateczną wysokość wynagrodzenia ustala sąd po zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza ostatecznego sprawozdania syndyka, nadzorcy sądo-

wego albo zarządcy z ich działalności, biorąc pod uwagę w szczególności stopień zaspokojenia wierzycieli, nakład pracy, koszty zatrudnienia innych osób w związku z czynnościami syndyka, oraz czas trwania postępowania.

3. Ostateczną wysokość wynagrodzenia sąd może ustalić jeszcze przed zatwierdzeniem ostatecznego sprawozdania syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, jeżeli tę wysokość wynagrodzenia można ustalić na podstawie zatwierdzonych sprawozdań, a ze stanu sprawy wynika, że zakres czynności, których syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca winni dokonać jest tego rodzaju, że nie wpłynie na wysokość wynagrodzenia.
4. Na postanowienie sądu w przedmiocie wynagrodzenia syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy oraz zwrotu do masy upadłości wydatków i pobranych zaliczek przysługuje zażalenie. Wypłata prawomocnie ustalonego wynagrodzenia następuje po zatwierdzeniu ostatecznego sprawozdania.”;

52) w art. 168 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Sędzia-komisarz zatwierdza sprawozdanie rachunkowe lub dokonuje odpowiedniego sprostowania oraz orzeka o zwrocie do masy upadłości kwoty niezatwierdzonej. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.”;

53) art. 170 otrzymuje brzmienie:

„Art. 170. 1. Sąd odwołuje syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę, jeżeli nie pełnią na-

leżycie swoich obowiązków lub z powodu przeszkody nie mogą ich pełnić. Postanowienie sądu o odwołaniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy z powodu nienależytego pełnienia obowiązków wymaga uzasadnienia.

2. Sąd odwołuje syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę na ich wniosek; może ich odwołać także na wniosek rady wierzycieli lub członka rady wierzycieli.
3. W razie śmierci syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy sędzia-komisarz wyznacza inną osobę na syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę.”;

54) art. 172 otrzymuje brzmienie:

„Art. 172. 1. Na postanowienie sądu w przedmiocie odwołania syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, oraz na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie upomnienia lub nałożenia grzywny na syndyka, nadzorcę sądowego i zarządcę albo ich zastępców i odwołania zastępców syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy przysługuje zażalenie. Sąd rozpoznaje zażalenie na rozprawie. Przepisu art. 222 ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się.

2. Do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia w przedmiocie odwołania syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy sąd ustanawia zarządcę tymczasowego albo

nadzorcę tymczasowego, do których stosuje się odpowiednio przepisy o syndyku, nadzorcy sądowym i zarządcy.”;

55) art. 179 otrzymuje brzmienie:

„Art. 179. Syndyk jest obowiązany podejmować działania z należytą starannością, w sposób umożliwiający optymalne wykorzystanie majątku upadłego w celu zaspokojenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu, w szczególności przez minimalizację kosztów postępowania.”;

56) w art. 184 uchyla się ust. 2;

57) art. 186 otrzymuje brzmienie:

„Art. 186. Po ogłoszeniu upadłości wszelkie uprawnienia upadłego związane z uczestnictwem w spółkach, spółdzielniach lub innych jednostkach organizacyjnych wykonuje syndyk albo zarządca.”;

58) w art. 192 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli przez obwieszczenie, w którym wskazuje termin, miejsce i przedmiot obrad oraz sposób głosowania.”;

59) w art. 197 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W sprawach dotyczących układu, jeżeli upadłym jest spółka kapitałowa, prawa głosu nie mają wierzyciele, będący osobami fizycznymi, jeżeli reprezentują ponad 25 % kapitału zakładowego spółki.”;

60) w art. 198:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Głosowanie na zgromadzeniu wierzycieli odbywa się ustnie lub pisemnie, a przebieg i wynik głosowania wpisuje się do protokołu. W protokole podaje się imię i nazwisko albo firmę głosującego, czy głosuje za, czy przeciw uchwale, oraz sumę wierzytelności, z jaką głosuje. Jeżeli oddano głos w cudzym imieniu, wskazuje się reprezentowanego oraz imię i nazwisko głosującego. Wierzyciela, który wstrzymał się od głosu uważa się za nieuczestniczącego w głosowaniu. Jeżeli na zgromadzeniu wierzycieli zawarto układ, osnovę układu wpisuje się do protokołu.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Głos oddany na piśmie wymaga notarialnie poświadzonego podpisu, chyba że głos oddaje pełnomocnik będący adwokatem lub radcą prawnym.”;

61) w art. 205 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada wierzycieli służy pomocą syndykowi, nadzorczy sądowemu albo zarządcy, kontroluje ich czynności, bada stan funduszków masy upadłości, udziela zezwolenia na czynności, które mogą być

dokonane tylko za zezwoleniem rady wierzycieli, oraz wyraża opinię w innych sprawach, jeżeli tego zażąda sędzia-komisarz, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca. Przy wykonywaniu obowiązków rada wierzycieli kieruje się interesem ogółu wierzycieli.”;

62) w art. 206:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W postępowaniu obejmującym likwidację majątku upadłego zezwolenia rady wierzycieli wymagają następujące czynności:

- 1) dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa przez syndyka, jeżeli ma trwać dłużej niż trzy miesiące od dnia ogłoszenia upadłości;
- 2) odstąpienie od sprzedaży przedsiębiorstwa jako całości;
- 3) sprzedaż praw i wierzytelności;
- 4) zaciąganie pożyczek lub kredytów oraz obciążenie majątku upadłego ograniczonymi prawami rzeczowymi;
- 5) wykonanie umowy wzajemnej zawartej przez upadłego albo odstąpienie od takiej umowy oraz wykonanie lub odstąpienie od umowy zawartej przez upadłego, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 98 i 99;
- 6) uznanie, zrzeczenie się i zawarcie ugody co do roszczeń spornych oraz poddanie sporu rozstrzygnięciu sądu polubownego.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1¹ w brzmieniu:

„1¹. W postępowaniu z możliwością zawarcia układu zezwolenia rady wierzycieli wymagają następujące czynności:

- 1) obciążenie przez upadłego albo zarządcę składników masy upadłości hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności nieobjętej układem;
- 2) obciążenie przez zarządcę składników masy innymi prawami;
- 3) zaciąganie przez zarządcę kredytów i pożyczek.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli czynność, o której mowa w ust. 1 i 1¹, musi być dokonana niezwłocznie i dotyczy wartości nieprzewyższającej dziesięciu tysięcy złotych, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca może ją wykonać bez zezwolenia rady.”;

63) art. 210 otrzymuje brzmienie:

„Art. 210. Sędzia-komisarz może w terminie tygodnia od dnia przedłożenia mu odpisu protokołu uchylić uchwałę rady wierzycieli, jeżeli uchwała jest sprzeczna z prawem albo narusza dobre obyczaje. Na postanowienie sędziego-komisarza służy zażalenie.”;

64) w art. 219 uchyla się ust. 2;

65) art. 220 otrzymuje brzmienie:

„Art. 220. 1. Postanowień, które podlegają ogłoszeniu lub obwieszczeniu, nie doręcza się uczestnikom postępowania. Inne postanowienia, jeżeli nie były wydane na posiedzeniu jawnym, doręcza się osobom, których postanowienie dotyczy. Nie doręcza się poszczególnym wierzycielom postanowień dotyczących ogółu wierzycieli.

2. Postanowienia, które nie podlegają ogłoszeniu lub obwieszczeniu, wyklada się w sekretariacie sądu, o czym należy uczynić wzmiankę na sentencji postanowienia z zaznaczeniem daty wyłożenia.”;

66) art. 224 otrzymuje brzmienie:

„Art. 224. Termin do wniesienia środka odwoławczego biegnie od dnia doręczenia postanowienia, a dla osób, wobec których nie ma obowiązku doręczania, od dnia jego ogłoszenia. Dla wierzycieli, którym postanowienie nie zostało ogłoszone, termin ten biegnie od dnia obwieszczenia o postanowieniu, a gdy postanowienie nie podlega obwieszczeniu – od dnia wyłożenia postanowienia w sekretariacie sądu.”;

67) art. 230 otrzymuje brzmienie:

„Art. 230. 1. Do kosztów postępowania upadłościowego zalicza się opłaty sądowe oraz wydatki niezbędne do osiągnięcia celu postępowania.

2. Do wydatków, o których mowa w ust. 1, należą w szczególności: wynagrodzenie i wydatki syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy masy oraz ich zastępców, wynagrodzenie i wydatki członków rady wierzycieli, wydatki związane ze zgromadzeniem wierzycieli, koszty doręczeń, obwieszczeń i ogłoszeń, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości podatki i inne daniny publiczne, wydatki związane z zarządem masy upadłości, w tym przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości należności ze stosunku pracy oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wydatki związane z likwidacją masy upadłości, chociażby do likwidacji doszło na podstawie układu.”;

68) w art. 235 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sędzia-komisarz może zobowiązać wierzyciela do złożenia zaliczki na koszty związane ze zgłoszeniem wierzytelności po upływie terminu wyznaczonego do zgłoszenia. W razie niezłożenia

zaliczki zgłoszenie wierzytelności podlega zwrotowi.”;

69) art. 237 otrzymuje brzmienie:

„Art. 237. Nie wymagają zgłoszenia należności ze stosunku pracy. Należności z tego tytułu umieszcza się na liście wierzytelności z urzędu.”;

70) w art. 240:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) zabezpieczenia związane z wierzytelnością oraz oświadczenie wierzyciela, w jakiej prawdopodobnie sumie wierzytelność nie będzie zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia;”,

b) w pkt 7 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) jeżeli wierzyciel jest współnikiem albo akcjonariuszem spółki będącej upadłym – ilość posiadanych udziałów albo akcji oraz ich rodzaj.”;

71) w art. 243:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca sprawdza, czy zgłoszona wierzytelność znajduje potwierdzenie w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, oraz wzywa upadłego do złożenia w określonym

terminie oświadczenia, czy wierzytelność uznaje.”,

b) uchyla się ust. 2;

72) w art. 245 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) istnienie i rodzaj zabezpieczenia wierzytelności oraz określenie sumy, według której będzie obliczany głos wierzyciela; sumę tę oznacza się według tej części wierzytelności, która prawdopodobnie nie będzie zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia;”;

73) w art. 249 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do świadczeń alimentacyjnych.”;

74) w art. 252 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu zgłoszenie wierzytelności po terminie nie wstrzymuje czynności postępowania, w szczególności nie jest przeszkodą do odbycia zgromadzenia wierzycieli i przyjęcia układu. Jeżeli do dnia przyjęcia układu nie zostało wydane prawomocne postanowienie sędziego-komisarza dotyczące uzupełnienia listy wierzytelności, postępowanie w tej sprawie podlega umorzeniu.”;

75) w art. 260 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu sędzia-komisarz może zatwierdzić listę wierzytelności w części obejmującej ustalone wierzytelności, jeżeli suma spornych wierzytelności nie przekracza 15 % ogólnej sumy wierzytelności.”;

76) w art. 262 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Lista wierzytelności ulega sprostowaniu stosownie do prawomocnych orzeczeń. Zmiana wysokości wierzytelności zaistniała po ustaleniu listy wierzytelności, jest uwzględniana przy sporządzeniu planu podziału, albo przy głosowaniu na zgromadzeniu wierzycieli.”;

77) art. 263 otrzymuje brzmienie:

„Art. 263. Odmowa uznania wierzytelności według przepisów niniejszego działu nie stanowi przeszkody do jej dochodzenia we właściwym trybie. Jeżeli odmowa uznania wierzytelności nastąpiła w postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego, dochodzenie wierzytelności, której odmówiono uznania, jest możliwe dopiero po umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego.”;

78) w art. 264 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z zastrzeżeniem art. 296, po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z zatwierdzonej przez sędziego-komisarza listy

wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy otrzymanej na jej poczet przez wierzyciela, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu.”;

79) art. 268 otrzymuje brzmienie :

„Art. 268. Jeżeli sąd ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, propozycje układowe mogą zgłosić upadły, syndyk i rada wierzycieli. Sąd zmieni sposób prowadzenia postępowania na postępowanie z możliwością zawarcia układu, jeżeli są podstawy do takiej zmiany. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”;

80) w art. 270 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Do propozycji układowych przewidujących konwersję wierzytelności na akcje w sposób określony w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 119) nie stosuje się art. 7 ust. 1 tej ustawy oraz art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119).”;

81) w art. 271 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Jeżeli układ przewiduje likwidację majątku upadłego według przepisów ustawy, likwidację przeprowadza osoba wyznaczona w układzie, w trybie określonym w jego treści. Likwidacja nie narusza praw oraz skutków ujawnienia praw i roszczeń osobistych, ciążących na składnikach majątku upadłego.”;

82) w art. 272:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Układ obejmuje wierzytelności powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości dłużnika.”,

b) uchyla się ust. 2;

83) w art. 273:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 3,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Układ nie obejmuje należności ze stosunku pracy oraz wierzytelności zabezpieczonej na mieniu upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, w części znajdującej pokrycie w wartości przedmiotu zabezpieczenia, chyba że wierzyciel wyraził zgodę na jej objęcie układem. Zgoda na objęcie wierzytelności układem powinna być wyrażona w sposób bezwarunkowy i nieodwołalny, najpóźniej przed przystąpieniem do głosowania nad układem. Zgoda może być wyrażona ustnie do protokołu z przebiegu zgromadzenia wierzycieli.”,

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do wierzytelności zabezpieczonych przeniesieniem na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa.”;

84) art. 278 otrzymuje brzmienie:

„Art. 278. Po zatwierdzeniu listy wierzytelności sędziakomisarz może postanowić, że głosowanie nad układem odbędzie się w grupach wierzycieli. W takim przypadku, w celu głosowania nad układem, sporządza się odrębne listy uprawnionych do głosowania wierzycieli, obejmujące poszczególne kategorie interesów. Listy te mogą obejmować w szczególności:

- 1) wierzycieli, którym przysługują należności ze stosunków pracy i którzy wyrazili zgodę na ich objęcie układem;
- 2) rolników, którym przysługują wierzytelności z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego;
- 3) wierzycieli, których wierzytelności są zabezpieczone na składnikach majątku upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, a także przez przeniesienie na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa,

i którzy wyrazili zgodę na ich objęcie układem;

4) wierzycieli, będących współnikami lub akcjonariuszami upadłej spółki kapitałowej, posiadających udziały lub akcje spółki zapewniające co najmniej 5 % głosów na zgromadzeniu współników albo walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, chociażby przysługiwały im wierzytelności wymienione w pkt 1-3;

5) pozostałych wierzycieli.”;

85) w art. 279:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Warunki restrukturyzacji zobowiązań upadłego powinny być jednakowe dla wszystkich wierzycieli, a jeżeli sędzia-komisarz postanowi, że głosowanie nad układem odbędzie się w grupach wierzycieli, jednakowe dla wierzycieli zaliczonych do tej samej grupy, chyba że wierzyciel wyraźnie zgodzi się na warunki mniej korzystne.”,

b) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Restrukturyzacja powinna w równym stopniu dotyczyć zobowiązań pieniężnych i niepieniężnych. Jeżeli jednak wierzyciel przy zgłoszeniu wierzytelności nie wyraził zgody na restrukturyzację swojej wierzytelności jako wierzytelności niepieniężnej albo ze względu na charakter wierzytelności niepieniężnej restrukturyzacja nie jest możliwa, wierzytelność

ta zmienia się w wierzytelność pieniężną.
Przepis art. 91 stosuje się odpowiednio.

5. Warunki restrukturyzacji wierzytelności, o których mowa w art. 278 pkt 3, mogą być zróżnicowane stosownie do przysługującego im pierwszeństwa.”;

86) w art. 282 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli na zgromadzeniu wierzycieli mają być głosowane propozycje zawarcia układu likwidacyjnego, chyba że propozycje te przewidują zabezpieczenie praw wierzycieli, których wierzytelności są sporne.”;

87) w art. 283 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Na zgromadzeniu wierzycieli upadły może zgłaszać zmiany i uzupełnienia do propozycji układowych. W razie zgłoszenia przez upadłego zmian do propozycji układowych korzystniejszych dla wierzycieli głosy oddane na piśmie za pierwotnymi propozycjami układowymi uważa się za głosy oddane za zmienionymi propozycjami układowymi. Propozycji układowych mniej korzystnych dla wierzycieli nie głosuje się. Do głosowania nad zmianami propozycji układowych przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.”;

88) art. 285 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 285. 1. Układ zostaje przyjęty, jeżeli wypowie się za nim większość uprawnionych do głosowania wierzycieli, mających łącznie co najmniej dwie trzecie ogólnej sumy wierzytelności uprawniających do głosowania.
2. Jeżeli głosowanie nad układem odbywa się w grupach wierzycieli, obejmujących poszczególne kategorie interesów, układ jest przyjęty, jeżeli w każdej grupie wypowie się za nim większość wierzycieli z tej grupy, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności, objętych odrębną listą wierzycieli.
3. Układ jest przyjęty, chociażby nie uzyskał wymaganej większości w niektórych z grup wierzycieli, jeżeli większość wierzycieli z pozostałych grup, mających łącznie dwie trzecie ogólnej sumy wierzytelności uprawniających do głosowania, wyraziła zgodę na przyjęcie układu, a wierzyciele z grupy lub grup, którzy wypowiedzieli się przeciwko przyjęciu układu, zostaną zaspokojeni na podstawie układu w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego.
4. Zawarcie układu sędzia-komisarz stwierdza postanowieniem.”;

89) w art. 286 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli nie doszło do zawarcia układu, sąd niezwłocznie zmienia sposób prowadzenia postępowania z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego i ustanawia syndyka. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Sąd drugiej instancji rozpoznaje zażalenie w terminie miesiąca od dnia przedstawienia mu akt sprawy.”;

90) w art. 287 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przeciwko układowi uczestnicy postępowania mogą zgłaszać zarzuty. Zarzuty zgłoszone na zgromadzeniu wierzycieli wpisuje się do protokołu z przebiegu zgromadzenia wierzycieli. Zarzuty zgłoszone po upływie tygodnia od dnia zawarcia układu pozostawia się bez rozpoznania.”;

91) art. 289 otrzymuje brzmienie:

„Art. 289. Po uprawomocnieniu się postanowienia odmawiającego zatwierdzenia układu, sąd zmienia sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego i wyznacza syndyka albo umarza postępowanie.”;

92) w art. 291 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do praw wynikających z przeniesienia na wierzyciela wła-

sności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa w celu zabezpieczenia wierzytelności.”;

93) w art. 293 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Po uprawomocnieniu się postanowienia zatwierdzającego układ sąd wydaje postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego. Jeżeli zawarto układ likwidacyjny, postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego wydaje się po przeprowadzeniu likwidacji. W przypadku, o którym mowa w zdaniu drugim, przepisy art. 369 i 370 stosuje się odpowiednio.”;

94) w art. 294 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Układ wraz z odpisem prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu informacji o zatwierdzeniu układu w księgach wieczystych i rejestrach.”;

95) w art. 297 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Prawomocne postanowienie o wykonaniu układu stanowi podstawę do wykreślenia z urzędu wpisów dotyczących upadłości w księgach wieczystych i rejestrach.”;

96) w art. 299 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do postępowania stosuje się odpowiednio przepisy działów I-III. Postępowanie prowadzi sędzia. Nie ustanawia się nadzorcy sądowego ani zarządcy.”;

97) art. 304 otrzymuje brzmienie:

„Art. 304. 1. Uchylając układ, sąd otwiera zakończone postępowanie i zmienia sposób prowadzenia postępowania z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego i ustanawia sędziego-komisarza oraz syndyka albo umarza postępowanie.

2. Otwarcie postępowania rodzi takie same skutki jak ogłoszenie upadłości. W postępowaniu mogą uczestniczyć wierzyciele, których wierzytelności powstały po ogłoszeniu upadłości.”;

98) w art. 313:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Sprzedaż dokonana w postępowaniu upadłościowym ma skutki sprzedaży egzekucyjnej. Nabywca składników masy upadłości nie odpowiada za zobowiązania podatkowe upadłego, także powstałe po ogłoszeniu upadłości.

2. Sprzedaż nieruchomości powoduje wygaśnięcie praw oraz praw i roszczeń osobistych ujawnionych przez wpis do księgi wieczystej lub nieujawnionych w ten sposób, lecz zgłoszonych sędziemu-komisarzowi w terminie

określonym w art. 51 ust. 1 pkt 5. W miejsce prawa, które wygasło, uprawniony nabywa prawo do zaspokojenia wartości wygasłego prawa z ceny uzyskanej ze sprzedaży obciążonej nieruchomości. Skutek ten powstaje z chwilą zawarcia umowy sprzedaży. Podstawą do wykreślenia praw, które wygasły na skutek sprzedaży, jest prawomocny plan podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości obciążonej. Podstawą wykreślenia hipoteki jest umowa sprzedaży nieruchomości.”,

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do sprzedaży prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego.”;

99) art. 315 otrzymuje brzmienie:

„Art. 315. Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi rzeczy ruchome, których nie można zbyć z zachowaniem przepisów ustawy, sędziakomisarz może postanowić o ich wyłączeniu z masy upadłości albo zezwolić na ich zniszczenie. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.”;

100) w części pierwszej tytułu VII tytuł działu II otrzymuje brzmienie:

„Sprzedaż przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego”;

101) art. 319-322 otrzymują brzmienie:

„Art. 319. 1. Sędzia-komisarz, na wniosek syndyka, przed sprzedażą przedsiębiorstwa wyznacza biegłego do sporządzenia opisu i oszacowania przedsiębiorstwa oraz jego zorganizowanych części. Może jednak tego zaniechać, jeżeli opisu i oszacowania przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanych części dokonano przy sporządzeniu spisu inwentarza i oszacowaniu masy upadłości.

2. Opis przedsiębiorstwa powinien określać w szczególności przedmiot działalności przedsiębiorstwa, nieruchomości wchodzące w jego skład, ich obszar oraz oznaczenie księgi wieczystej lub zbioru dokumentów, inne środki trwałe, stwierdzone prawa, a także obciążenia.

3. W oszacowaniu należy odrębnie podać wartość przedsiębiorstwa w całości oraz jego zorganizowanych części, jeżeli mogą być wydzielone do sprzedaży.

4. Jeżeli składniki przedsiębiorstwa są obciążone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub innymi prawami i skutkami ujawnienia praw i roszczeń osobistych, w oszacowaniu należy oddzielnie podać, które z tych praw pozostają po sprzedaży, a także ich wartość oraz wartość składników nimi obciążonych oraz stosunek wartości poszczególnych składników obciążonych do wartości przedsiębiorstwa.
5. Zarzuty na opis i oszacowanie wnosi się w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia o ich ukończeniu. Zarzuty rozpoznaje sędzia-komisarz.
6. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadku rzeczy, wierzytelności i innych praw przeniesionych na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności, o ile mają być one sprzedane w ramach przedsiębiorstwa.

Art. 320. 1. Sprzedaż mienia uregulowana przepisami działu niniejszego następuje w drodze przetargu lub aukcji, do których stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, z tym że:

- 1) warunki przetargu lub aukcji zatwierdza sędzia-komisarz;
- 2) o przetargu lub aukcji należy zawiadomić przez obwieszczenie co

najmniej na dwa tygodnie, a jeżeli przetarg lub aukcja dotyczy przedsiębiorstwa spółki publicznej – co najmniej na sześć tygodni przed terminem posiedzenia wyznaczonego w celu ich przeprowadzenia;

- 3) przetarg lub aukcję przeprowadza się na posiedzeniu jawnym;
 - 4) przetarg lub aukcję prowadzi syndyk pod nadzorem sędziego-komisarza;
 - 5) wyboru oferenta dokonuje syndyk; wybór wymaga zatwierdzenia przez sędziego-komisarza;
 - 6) postanowienie zatwierdzające wybór oferenta sędzia-komisarz może wydać na posiedzeniu niejawnym;
 - 7) sędzia-komisarz może odroczyć zatwierdzenie wyboru oferenta o tydzień; w tym przypadku postanowienie o zatwierdzeniu wyboru oferenta podlega obwieszczeniu.
2. Na postanowienie sędziego-komisarza o zatwierdzeniu wyboru oferenta przysługuje zażalenie.
 3. Przy sprzedaży nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu oraz statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego, przepis art. 319 stosuje się odpowiednio.

Art. 321. 1. Syndyk zawiera umowę sprzedaży w terminie określonym przez sędziego-komisarza, nie dłuższym niż cztery miesiące od dnia zatwierdzenia wyboru oferenta przez sędziego-komisarza.

2. Jeżeli do zawarcia umowy nie dojdzie z winy oferenta, sędzia-komisarz wydaje postanowienie o ogłoszeniu nowego przetargu lub aukcji, w których nie może uczestniczyć oferent, który nie zawarł umowy.

Art. 322. Jeżeli przetarg lub aukcja nie doszły do skutku albo sędzia-komisarz nie zatwierdził wyboru oferenta, sędzia-komisarz wydaje postanowienie o wyznaczeniu nowego przetargu lub aukcji albo zezwala na sprzedaż z wolnej ręki we wskazanym terminie, określając minimalną cenę oraz warunki sprzedaży.”;

102) w art. 326 uchyla się ust. 2;

103) art. 329 otrzymuje brzmienie:

„Art. 329. W przypadkach, o których mowa w art. 327 i 328, zastawnik jest obowiązany rozliczyć się z syndykiem stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. Nr 149, poz. 703, z późn. zm.⁵⁾).”;

104) w art. 334:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku sprzedaży wierzytelności lub praw majątkowych upadłego stosuje się odpowiednio przepisy art. 315, 320-322 i 326.”,

b) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Do sprzedaży przez syndyka papierów wartościowych w sposób określony w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego obrotu oraz o spółkach publicznych nie stosuje się art. 7 ust. 1 tej ustawy oraz art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

4. Jeżeli przedmiotem sprzedaży są instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, sędzia-komisarz może zezwolić na ich sprzedaż przez firmę inwestycyjną. W takim przypadku sędzia-komisarz może wyznaczyć giełdę lub polecić dokonanie wyboru giełdy syndykowi oraz wyznaczyć minimalną cenę sprzedaży.”;

105) art. 336 otrzymuje brzmienie:

„Art. 336. 1. Sumy uzyskane z likwidacji rzeczy, wierzytelności i praw obciążonych hi-

poteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską przeznaczają się na zaspokojenie wierzycieli, których wierzytelności były zabezpieczone na tych rzeczach lub prawach z zachowaniem przepisów ustawy. Kwoty pozostałe po zaspokojeniu tych wierzytelności wchodziły do funduszy masy upadłości.

2. Przepisy o zaspokojeniu wierzytelności zabezpieczonej zastawem stosuje się odpowiednio do zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonych przez przeniesienie na wierzyciela prawa własności rzeczy, wierzytelności i innego prawa.”;

106) art. 339 otrzymuje brzmienie:

„Art. 339. Do postępowania w sprawie podziału sumy uzyskanej z likwidacji rzeczy, wierzytelności i praw, o których mowa w art. 336, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w sprawie podziału funduszy masy upadłości. O sporządzeniu planu podziału zawiadamia się upadłego oraz te osoby, których prawa podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji. Środki zaskarżenia może wnosić upadły oraz osoby uprawnione do zaspokojenia z sumy uzyskanej z likwidacji.”;

107) w art. 342:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Należności podlegające zaspokojeniu z funduszów masy upadłości dzieli się na następujące kategorie:

- 1) kategoria pierwsza – koszty postępowania upadłościowego, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości należności alimentacyjne oraz renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, należności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości, należności z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonania zażądał syndyk, należności powstałe z czynności syndyka albo zarządcy oraz należności, które powstały z czynności upadłego dokonanych po ogłoszeniu upadłości, niewymagających zgody nadzorcy lub dokonanych za zgodą nadzorcy sądowego;
- 2) kategoria druga – przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty za wywołane choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa doży-

wocia na dożywotnią rentę, przypadające za dwa ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;

- 3) kategoria trzecia – podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
- 4) kategoria czwarta – inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w kategorii piątej, wraz z odsetkami za ostatni rok przed datą ogłoszenia upadłości, z odszkodowaniem umownym, kosztami procesu i egzekucji;
- 5) kategoria piąta – odsetki, które nie należą do wyższych kategorii w kolejności, w jakiej podlega zaspokojeniu kapitał, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów.”,

b) uchyla się ust. 4;

108) art. 343 otrzymuje brzmienie:

„Art. 343. 1. Syndyk zaspokaja należności pierwszej kategorii w miarę wpływu do masy upadłości stosownych sum; jeżeli należności te nie zostaną zaspokojone w ten sposób, zaspokaja się je w drodze podziału funduszy masy upadłości.

2. Zobowiązania alimentacyjne ciążące na upadłym, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, syndyk zaspokaja zgodnie z ust. 1 w terminach ich płatności, do dnia sporządzenia ostatecznego planu podziału, każdorazowo dla każdego uprawnionego w kwocie nie wyższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Pozostała część tych należności nie podlega zaspokojeniu z masy upadłości.”;

109) art. 345 otrzymuje brzmienie:

„Art. 345. 1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, a także wygasające według przepisów ustawy prawa oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciążące na nieruchomości, użytkowaniu wieczystym, spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu lub statku morskim wpisanym do rejestru okrętowego, podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu, pomniejszonej o koszty likwidacji tego przedmiotu oraz inne koszty postępowania upadłościowego w wysokości nieprzekraczającej dziesiątej części sumy uzyskanej z likwidacji, nie więcej jednak niż o taką

część kosztów postępowania upadłościowego, która wynika ze stosunku wartości obciążonego przedmiotu do wartości całej masy upadłości.

2. Wierzytelności i prawa, o których mowa w ust. 1, są zaspokajane w kolejności przysługującego im pierwszeństwa.
3. W równym stopniu z wierzytelnością zaspokajają się odsetki objęte zabezpieczeniem oraz koszty postępowania, związane z dochodzeniem wierzytelności, w wysokości nieprzekraczającej dziesiątej części kapitału. Wydzieloną zabezpieczonemu wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na sumę dłużną, następnie na odsetki, a w końcu na koszty postępowania.”;

110) art. 346 otrzymuje brzmienie:

„Art. 346. 1. W razie sprzedaży nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu lub statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego, przed zaspokojeniem wierzytelności zabezpieczonych hipoteką albo hipoteką morską oraz innych praw, w tym praw i roszczeń osobistych, które ciążyły na przedmiocie sprzedaży i które w wyniku sprzedaży wygasły, zaspokajają się należności alimentacyjne w zakresie

wskazanym w art. 343 ust. 2 oraz przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, jak też wynagrodzenia za pracę pracowników wykonujących pracę na nieruchomości, statku lub w lokalu za okres ostatnich trzech miesięcy przed sprzedażą, jednakże tylko do wysokości trzykrotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2. Odrębnego planu podziału nie sporządza się, jeżeli suma uzyskana ze sprzedaży nie wystarcza na zaspokojenie wierzytelności z tytułu alimentów, rent i wynagrodzeń za pracę, o których mowa w ust. 1.”;

111) uchyla się art. 357;

112) w art. 364 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca wyda niezwłocznie upadłemu jego majątek, księgi, korespondencję i dokumenty. W razie potrzeby sędzia-komisarz wyda postanowienie nakazujące przymusowe odebranie majątku. Postanowienie to jest podstawą egzekucji bez nadawania mu klauzuli wykonalności.”;

113) w art. 369 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) materiał zebrany w sprawie daje podstawę do stwierdzenia, że nie zachodzą okoliczności stanowiące podstawę do pozbawienia upadłego prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu;”;

114) w art. 372 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zmiany stosunków prawnych dokonane na podstawie przepisów ustawy obowiązują upadłego i drugą stronę również po umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego, chyba że przepisy odrębnej ustawy stanowią inaczej.”;

115) w art. 373 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przy orzekaniu zakazu, o którym mowa w ust. 1, sąd bierze pod uwagę stopień winy oraz skutki podejmowanych działań, w szczególności obniżenie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego i rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli. Sąd może odstąpić od orzekania zakazu, jeżeli sąd upadłościowy oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 12 i zezwolił na wszczęcie postępowania naprawczego.”;

116) w art. 374 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się do osób uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorcy będącego osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, jeżeli niewypłacalność przedsiębiorcy lub pogorszenie jego sytuacji finansowej jest następstwem celowego działania lub rażącego niedbalstwa tych osób.”;

117) w art. 376 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 373 i 374, wszczyna się wyłącznie na wniosek wierzyciela, tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, a także Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Wygaśnięcie w toku postępowania funkcji tymczasowego nadzorcy, zarządcy przymusowego, syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania wszczętego na jego wniosek. W sprawach tych stosuje się przepisy o postępowaniu nieprocesowym.”;

118) art. 377 otrzymuje brzmienie:

„Art. 377. Nie orzeka się zakazu, o którym mowa w art. 373, jeżeli postępowanie w tej sprawie nie zostało wszczęte w terminie roku od dnia umorzenia lub zakończenia postępowania upadłościowego albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13, a gdy wniosek o ogłoszenie

szenie upadłości nie był złożony, w terminie trzech lat od dnia, w którym dłużnik obowiązany był taki wniosek złożyć.”;

119) w art. 378 uchyla się ust. 2;

120) w art. 380 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Jeżeli główny ośrodek działalności gospodarczej dłużnika znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, postępowanie upadłościowe wszczęte przez sąd polski obejmuje majątek dłużnika położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

121) w art. 405 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Uznanie zagranicznego postępowania upadłościowego nie stanowi przeszkody do wszczęcia przez sąd polski postępowania upadłościowego. Jeżeli jednak uznane zostało główne zagraniczne postępowanie upadłościowe, postępowanie upadłościowe wszczęte w Rzeczypospolitej Polskiej jest wtórnym postępowaniem upadłościowym.”;

122) art. 409 otrzymuje brzmienie:

„Art. 409. W przypadku wniesienia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego sąd może uchylić lub zmienić zabezpieczenia ustanowione na podstawie art. 390 lub 399.”;

123) art. 411 otrzymuje brzmienie:

„Art. 411. Jeżeli wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu, a w zagranicznym głównym postępowaniu upadłościowym ma nastąpić likwidacja upadłego, układ może mieć wyłącznie charakter likwidacyjny.”;

124) w art. 417 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej nie zostało wszczęte postępowanie upadłościowe obejmujące majątek należący do podmiotu, wobec którego są prowadzone zagraniczne postępowania upadłościowe, postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje sąd, który uznał zagraniczne postępowanie upadłościowe. Przepisy części pierwszej tytułu II stosuje się odpowiednio.”;

125) w art. 428 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, koszty postępowania pokrywa Bankowy Fundusz Gwarancyjny.”;

126) w art. 437 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli nie doszło do zawarcia układu, sąd zmienia sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego banku.”;

127) w części trzeciej tytułu II tytuł działu III otrzymuje brzmienie:

„Postępowanie upadłościowe wobec instytucji kredytowych, banków zagranicznych oraz banków krajowych prowadzących działalność za granicą”;

128) art. 451 otrzymuje brzmienie:

„Art. 451. Przepisy niniejszego działu stosuje się w przypadku:

- 1) ogłoszenia upadłości banku krajowego, jeżeli prowadzi on działalność także za granicą Rzeczypospolitej Polskiej w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec instytucji kredytowej, jeżeli prowadzi ona działalność także w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec banku zagranicznego, jeżeli bank zagraniczny prowadzi działalność w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Euro-

pejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”;

129) art. 453 otrzymuje brzmienie:

„Art. 453. Sądom polskim nie przysługuje jurysdykcja w sprawach upadłościowych dotyczących instytucji kredytowych prowadzących działalność gospodarczą albo mających majątek w Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisu art. 405 ust. 1 nie stosuje się.”;

130) art. 455 otrzymuje brzmienie:

„Art. 455. W skład masy upadłości banku krajowego wchodzi także mienie upadłego znajdującego się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”;

131) w art. 456 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sąd, który ogłosił upadłość banku krajowego lub banku zagranicznego, powiadamia o tym niezwłocznie właściwe organy państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym znajduje się oddział banku krajowego za granicą albo inny

oddział banku zagranicznego, informując o skutkach ogłoszenia upadłości.”;

132) art. 458 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 458. 1. Wierzyciele upadłościowi banku krajowego lub banku zagranicznego, mający miejsce zamieszkania albo siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, mają w postępowaniu takie same prawa jak wierzyciele krajowi.
2. Zagraniczne należności publiczno-prawne zaspakaja się w kategorii piątej.”;

133) art. 481 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 481. Przepisy art. 452 ust. 2, art. 453-466 i 467¹-470 stosuje się odpowiednio w przypadku:
- 1) ogłoszenia upadłości krajowego zakładu ubezpieczeń, jeżeli prowadzi on działalność także za granicą Rzeczypospolitej Polskiej w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie

umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

- 2) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec zagranicznego zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli prowadzi on działalność w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec zagranicznego zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej lub członkiem Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli prowadzi on działalność w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”;

134) art. 483 otrzymuje brzmienie:

„Art. 483. 1. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się w razie ogłoszenia upadłości podmiotu emitującego obligacje, jeżeli dla zabezpieczenia praw z obligacji ustanowiono zabezpieczenie na majątku emitenta.

2. Przepisów niniejszego tytułu nie stosuje się w razie ogłoszenia upadłości emitenta obligacji przychodowych, jeżeli emitent w treści obligacji ograniczył swoją odpowiedzialność do kwoty przychodów lub wartości majątku przedsięwzięcia. Środki przeznaczone na zaspokojenie praw obligatariuszy z takich obligacji nie wchodzi do masy upadłości, a roszczenia obligatariuszy nie podlegają zaspokojeniu w postępowaniu upadłościowym.”;

135) w art. 492 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Postępowanie uregulowane w niniejszej części może prowadzić także przedsiębiorca, w stosunku do którego sąd na podstawie art. 12 oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości z jednoczesnym zezwoleniem na prowadzenie postępowania naprawczego.”;

136) w art. 494 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W razie uprawomocnienia się postanowienia sądu zakazującego wszczęcia postępowania na-

prawczego, oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych.”;

137) w art. 496 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Z dniem wszczęcia postępowania naprawczego przedsiębiorca składa wniosek o wpis informacji o wszczęciu postępowania naprawczego do właściwego rejestru.”;

138) w art. 497 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przedsiębiorca niezwłocznie zawiera z nadzorcą sądowym umowę zlecenia o wykonywanie czynności nadzorca sądowego i wypłaca mu miesięcznie wynagrodzenie w wysokości podwójnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.”;

139) w art. 498:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z dniem wszczęcia postępowania naprawczego:

- 1) zawiesza się wykonanie zobowiązań przedsiębiorcy;
- 2) zawiesza się naliczanie odsetek należnych od przedsiębiorcy;

3) potrącenie wierzytelności jest dopuszczalne z uwzględnieniem przepisu art. 89;

4) nie mogą być wszczynane przeciwko przedsiębiorcy postępowania zabezpieczające i egzekucyjne, a wszczęte podlegają z mocy prawa zawieszeniu, z wyjątkiem postępowań zabezpieczających i egzekucyjnych dotyczących wierzytelności nieobjętych układem.”,

b) uchyla się ust. 3;

140) w art. 503:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do określenia sposobu restrukturyzacji zobowiązań stosuje się odpowiednio przepisy o propozycjach restrukturyzacji zobowiązań zgłaszanych w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie :

„4. Propozycje restrukturyzacji zatrudnienia powinny wskazywać ogólną liczbę zatrudnionych, liczbę pracowników zwalnianych i zasady zwolnień, liczbę pracowników zatrudnianych oraz zasady zatrudniania, a także konsekwencje finansowe tych zmian.”;

141) uchyla się art. 508;

142) w art. 512 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Oddany poprzednio za układem głos wierzyciela, który nie stawiał się na ponownym zgromadzeniu, zachowuje moc przy obliczaniu wyników głosowania, jeżeli nowe propozycje są dla tego wierzyciela nie mniej korzystne od propozycji, nad którymi wcześniej głosował.”;

143) w art. 515 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 3, 9 i 10, sąd może zatwierdzić układ, jeżeli w dokumentach przedsiębiorcy znalazły się nieprawdziwe dane z przyczyn od przedsiębiorcy niezależnych, albo które nie miały istotnego wpływu na przebieg postępowania i gdy jest oczywiste, że na podstawie układu wierzyciele zostaną zaspokojeni w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 474) w art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki Funduszu przeznacza się na:

- 1) finansowanie zadań Funduszu związanych z gwarantowaniem środków pieniężnych;
- 2) finansowanie zadań Funduszu w zakresie udzielania podmiotom objętym systemem gwarantowania pomocy, o której mowa w rozdziale 3, przy czym pomoc ta może być udzielana jedynie ze środków, o których mowa w art. 15

pkt 1, 3, 4 i 7, pomniejszonych o kwoty wydatków, o których mowa w ust. 5;

- 3) pokrywanie kosztów postępowania, o których mowa w art. 428 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535, z późn. zm.⁶⁾)”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 41 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) informacje o zabezpieczeniu majątku dłużnika w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego lub zarządcy przymusowego i jego zmianach, zawieszeniu prowadzonych przeciwko dłużnikowi egzekucji, a także o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości z uwagi na fakt, że majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.”;

- 2) w art. 45:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wpisów w dziale 1 rejestru przedsiębiorców, o których mowa w art. 38 pkt 1 lit. a, dotyczących dodania do firmy oznaczenia „w upadłości likwidacyjnej” albo „w upadłości układowej” oraz wpisów w dziale 5 i w dziale 6 tego rejestru, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 5, dokonuje się z urzędu.”,

- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Po ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu, w której upadłego pozbawiono zarządu, albo ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika, w dziale 2 rejestru przedsiębiorców z urzędu wykreśla się wpisy, o których mowa w art. 39 pkt 3.”.

Art. 4. Jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ogłoszenie upadłości zostało wpisane do rejestru przedsiębiorców, sąd z urzędu wpisuje dodanie do firmy przedsiębiorcy oznaczenia „w upadłości likwidacyjnej” albo „w upadłości układowej”.

Art. 5. W sprawach, w których ogłoszono upadłość przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 217, poz. 2125, z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i 871, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546, Nr 173, poz. 1808 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 94, poz. 785, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 47, poz. 347, Nr 133, poz. 935 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 123, poz. 850 i Nr 179, poz. 1279.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 164, poz. 1166 oraz z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557 i Nr 181, poz. 1287.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34,

poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243 i Nr 247, poz. 1845 oraz z 2008 r. Nr 59, poz. 367.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1986 r. Nr 36, poz. 180, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1998 r. Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 122, poz. 1322, z 2001 r. Nr 128, poz. 1403, z 2003 r. Nr 83, poz. 772 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 162, poz. 1691 oraz z 2007 r. Nr 121, poz. 831, Nr 134, poz. 947 i Nr 192, poz. 1378.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 48, poz. 554, Nr 60, poz. 702 i Nr 114, poz. 1193, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 146, poz. 1546 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 766.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 217, poz. 2125, z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i 871, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546, Nr 173, poz. 1808 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 94, poz. 785, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 47, poz. 347, Nr 133, poz. 935 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 123, poz. 850 i Nr 179, poz. 1279.

UZASADNIENIE

I. Uwagi ogólne

Trzyletni okres obowiązywania ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze pozwolił na ocenę jej funkcjonowania w praktyce oraz ustalenie, które z rozwiązań nie sprawdziły się oraz które wymagają korekt, jak też które przepisy wywołują wątpliwości przy interpretacji z tego względu, że są niewłaściwie sformułowane lub sprzeczne. Zakres projektowanych zmian jest szeroki, ale ich waga jest różna. Obok głębszych zmian merytorycznych podyktowanych potrzebami praktyki, w projekcie przewiduje się także dostosowanie przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego do treści innych ustaw, które weszły w życie, zostały uchylone albo uległy zmianom po jego uchwaleniu (np. Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi, Kodeks cywilny, Kodeks rodzinny i opiekuńczy), uściślenie brzmienia niektórych przepisów budzących wątpliwości oraz usunięcie oczywistych błędów w sformułowaniach niektórych przepisów.

II. Zdolność upadłościowa, podstawy ogłoszenia upadłości

Zmiany w art. 5 wynikają z faktu, że obecnie pojęcie przedsiębiorcy zdefiniowane jest w Kodeksie cywilnym. Jest to definicja uniwersalna i nie ma żadnego uzasadnienia, żeby w Prawie upadłościowym i naprawczym powtarzać tę definicję. Uchylenie w art. 5 ust. 3 punktu 4 związane jest z wprowadzeniem ustępu 4 do art. 380, z którego wynika, że w przypadku, gdy główny ośrodek działalności gospodarczej dłużnika znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej postępowanie upadłościowe wszczęte przez sąd polski obejmuje w zasadzie wyłącznie majątek dłużnika położony w Rzeczypospolitej Polskiej (zasada terytorialności postępowania upadłościowego). Wobec tego ogłoszenie w Polsce upadłości banku zagranicznego wywrze skutki tylko na terytorium Polski oraz obejmie wyłącznie majątek znajdujący się w Polsce. Nie ma zatem potrzeby przyzna-

wania odrębnej zdolności upadłościowej oddziałowi takiego banku, tym bardziej, że oddział banku zagranicznego w świetle prawa polskiego nie ma podmiotowości prawnej.

Zmiana sformułowania art. 8, 9 i 22 ust. 2 wynika stąd, że wbrew pierwotnym założeniom osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą nie podlegają wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, a zatem należy wyeliminować z brzmienia tych przepisów wzmiankę o tym rejestrze i posłużyć się formułą ogólną (właściwy rejestr), która obejmuje także ewidencję działalności gospodarczej.

Zmiana w art. 11 ust. 1 wiąże się z tym, że w praktyce ogłaszanie upadłości następuje wyłącznie z powodu niewykonywania zobowiązań pieniężnych przez dłużnika. Z tego też względu po słowie „zobowiązań” dodano wyrażenie „pieniężnych”. Dotychczasowa regulacja pozbawiona była w praktyce jakiegokolwiek znaczenia.

Propozycja zmian art. 12, a także art. 21 i art. 492 uzasadniona jest potrzebą ułatwienia prowadzenia postępowań naprawczych przez przedsiębiorców, którzy są zadłużeni w niewielkim stopniu i których zadłużenie ma charakter przejściowy. Wprowadzenie proponowanych przepisów ułatwi wszczynanie tych postępowań, a jednocześnie nie będzie zagrażać interesom wierzycieli.

Zmiany art. 16, 17, 90, 117, 118, 143, 148, 268, 286, 289, 304, 437 mają charakter redakcyjny. W dotychczasowym ich brzmieniu używa się sformułowania „zmiana postanowienia o ogłoszeniu upadłości”. Nie jest to określenie ścisłe, albowiem w przepisach tych chodzi jedynie o zmianę sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego, co podkreśla proponowane brzmienie.

III. Przepisy o postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości

Proponowane brzmienie art. 23 ust. 1 zmierza do usunięcia z niego nieścisłości. Zmiana nie ma merytorycznej natury.

Dodanie regulacji zawartej w art. 26¹ ma na celu usprawnienie postępowania w sytuacji, gdy okaże się, że dłużnik nie ma zdolności procesowej

i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy oraz gdy w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie. Ponadto chodzi o uregulowanie przypadku, gdy w trakcie postępowania nastąpi śmierć dłużnika.

Przyspieszeniu postępowania służy też wprowadzenie terminów instrukcyjnych dla rozpoznania zażalenia na postanowienie w przedmiocie ogłoszenia upadłości przez sąd drugiej instancji w art. 27 ust. 3.

W obecnym stanie prawnym nie ma możliwości uzyskania płynnych środków finansowych niezbędnych do prowadzenia postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości w sytuacji, gdy istnieje majątek dłużnika ale nie ma gotówki. Dlatego w art. 32 proponuje się dodanie ust. 5 umożliwiającego żądanie od wierzyciela, który złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, wpłacenia stosownej zaliczki na koszty postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości.

Zmiany art. 36 i art. 38 oraz uchylenie art. 41 wiążą się z potrzebą modyfikacji przepisów o postępowaniu zabezpieczającym. Wnioski wierzycieli o ogłoszenie upadłości dłużnika nie zawsze są uzasadnione. Zabezpieczenie majątku rodzi zaś daleko idące konsekwencje dla dłużnika. Z tego powodu nie jest słuszne, aby sąd udzielał zabezpieczenia z urzędu w każdym wypadku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Stąd też propozycja zmian art. 36 w ten sposób, że zabezpieczenie z urzędu dokonywane jest tylko w razie złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez dłużnika. Natomiast w razie złożenia takiego wniosku przez wierzyciela zabezpiecza się majątek dłużnika na wniosek wierzyciela – rozpatrywany przez sąd niezwłocznie. Wniosek powinien odpowiadać wymogom wniosku o zabezpieczenie przewidzianym w k.p.c. Proponowane zmiany art. 38, 39 i 40 mają na celu usprawnienie postępowań zabezpieczających. W obecnej regulacji prawnej ustanowienie tymczasowego nadzorcy nie ma wpływu na możliwość dysponowania majątkiem przez dłużnika, natomiast możliwości działania zarządcy przymusowego są ograniczone. Nowe rozwiązania stworzą realne możliwości zabezpieczenia majątku dłużnika już wtedy, gdy w ramach zabezpieczenia ustanowiony zostanie tymczasowy nadzorca

sądowy. Powołanie zaś zarządcy przymusowego odsunie dłużnika od zarządzania jego majątkiem. Będzie to więc zabezpieczenie gwarantujące w pełni ochronę praw wierzycieli. Jednocześnie proponuje się, żeby ustanowienie tymczasowego nadzorca pozostawić uznaniu sądu. Obecnie jego powołanie jest obligatoryjnym sposobem zabezpieczenia, nawet jeśli z okoliczności wynika, że wniosek o upadłość nie będzie uwzględniony, a to pociąga za sobą znaczne niekiedy koszty.

Proponowana zmiana brzmienia art. 39 wynika z faktu, że przepis ten jest interpretowany w praktyce wbrew intencjom, które przyświecały jego wprowadzeniu, a przyczyną tego jest niewątpliwie wadliwe sformułowanie przepisu. W szczególności na jego podstawie w praktyce zawiesza się prowadzone przeciw dłużnikowi egzekucje roszczeń pieniężnych w sytuacji, gdy wniosek dotyczy ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika. W ten sposób dochodzi do antycypacji skutków ogłoszenia upadłości, co jest sprzeczne z art. 146, albowiem zgodnie z tym dopiero ogłoszenie upadłości powoduje zawieszenie egzekucji. Według proponowanego brzmienia art. 39 zawieszenie egzekucji jako sposób zabezpieczenia będzie wchodziło w grę tylko w razie wniosku o ogłoszenie upadłości układowej i odnosić będzie się wyłącznie do przypadku, gdyby egzekucja wierzytelności (potencjalnie) objętej układem mogła uniemożliwić lub utrudnić przyjęcie układu. W związku ze zmianą ust. 1 art. 39 bezprzedmiotowy stał się ust. 2 tego przepisu.

W art. 44 ust. 1 sformułowanie wskazujące, że zwołanie wstępnego zgromadzenia wierzycieli jest obligatoryjne zastąpiono zwrotem korespondującym z dalszymi regulacjami, z których wynika, że od zwoływania wstępnego zgromadzenia można odstąpić.

Propozycja nowelizacji art. 45 i 50 ma na celu ułatwienie przeprowadzenia wstępnego zgromadzenia wierzycieli. Zmiana art. 45 ma ułatwić tworzenie spisu wierzytelności. Proponuje się, aby na wstępnym zgromadzeniu spis ten był tylko zatwierdzany, a nie sporządzany, co usprawni postępowanie. Zmiana art. 50 ma uprościć dopuszczenie wierzycieli do udziału we wstępnym zgromadzeniu wierzycieli, zwłaszcza gdy dopuszczenie to następuje na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli.

Zmiana art. 46 ust. 1 ma na celu sprecyzowanie, że wstępnemu zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy sędzia, który był w składzie orzekającym w sprawie ogłoszenia upadłości.

W praktyce wyłoniła się kwestia, w jaki sposób uchylenie postanowienia o ogłoszeniu upadłości przez sąd drugiej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, wpływa na dokonane w sprawie czynności, a w szczególności ustanowienie syndyka, nadzorcy sądowego czy zarządcy. W art. 371 wyraźnie stanowi się, że wspomniana czynność sądu nie uchyla samego postępowania upadłościowego. Racjonalne względy nakazują przyjąć rozwiązanie, że uchylenie postanowienia o ogłoszeniu upadłości przez sąd drugiej instancji, nie pociąga za sobą uchylenia dokonanych czynności i zwrot majątku dłużnikowi. W razie ponownego ogłoszenia upadłości czynności te należałoby powtarzać, co z kolei stałoby w sprzeczności z ekonomią procesową. Dlatego w art. 54 ust. 3 proponuje się, aby w razie uchylenia orzeczenia o ogłoszeniu upadłości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania utrzymać dokonane czynności w mocy, zwłaszcza zachować uprawnienia powołanego w sprawie syndyka, nadzorcy sądowego czy zarządcy. W razie ponownego ogłoszenia upadłości datą ogłoszenia upadłości będzie data wydania pierwszego postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Stąd też propozycja zmian art. 52.

Dodanie art. 60¹ podyktowane jest postulatami praktyki, według których pożądane jest ujawnienie w obrocie faktu, że przedsiębiorca jest w stanie upadłości oraz określenie rodzaju upadłości. Takie dodanie oznaczenia do firmy pozwoli kontrahentom ocenić ryzyko związane z zawieraniem umów z upadłym oraz zwiększy szanse sprawnego funkcjonowania na rynku przedsiębiorców w upadłości układowej.

IV. Skutki ogłoszenia upadłości

Potrzeba zmiany art. 81, 357, 369 i 483 uzasadniona jest tym, że przepisy te zawierają oczywiste błędy redakcyjne.

Zmiana art. 63 w części dotyczącej wyłączenia z masy jej składników na podstawie uchwały zgromadzenia wierzycieli ma charakter wyłącznie re-

dakcyjny i zmierza do podkreślenia odmienności tego przypadku od sytuacji wymienionych w ust. 1 przepisu, w których mamy do czynienia z wyłączeniem pewnych składników masy z mocy samego prawa. Jako zbędną uznano zamieszczanie w tym przepisie regulacji dotyczącej wyłączania przedmiotów z masy upadłości w drodze postanowienia sędziego-komisarza. Kwestia ta jest regulowana w art. 315.

Z uwagi na funkcję oraz skutki prawne przewłaszczenia na zabezpieczenie (a także cesji dla zabezpieczenia i innych powierniczych zabezpieczeń wierzytelności) celowym jest, aby prawo wierzyciela, na rzecz którego dokonano powierniczego przeniesienia mienia upadłego, doznawało takiej samej ochrony prawnej w postępowaniu upadłościowym jak prawa zastawnika. Dlatego też dodano art. 70¹ i zmieniono art. 272. W obecnym stanie prawnym w praktyce dominuje stanowisko, że w celu zaspokojenia zabezpieczonej wierzytelności konieczne jest wyłączenie przedmiotu zabezpieczenia z masy upadłości. Jest to procedura w razie sporu długotrwała. Ponadto, wyłączanie z masy upadłości nierzadko najbardziej atrakcyjnych maszyn i urządzeń utrudnia likwidację w drodze sprzedaży przedsiębiorstwa w całości, co odbija się nie tylko na szybkości postępowania upadłościowego, ale także na wysokości funduszków masy. Proponowane rozwiązanie, chociaż narusza zasadę, że nikt nie może przenieść więcej prawa niż sam posiada, nie jest sprzeczne z konstytucyjną ochroną własności, ponieważ chodzi o tzw. własność powierniczą, przeniesioną wyłącznie dla zabezpieczenia wierzyciela (*causa cavendi*), a w wyniku likwidacji przedmiotów przewłaszczonych nie dochodzi do uszczuplenia praw wierzyciela (właściciela powierniczego), albowiem w postępowaniu upadłościowym korzysta on w pełni z prawa do zaspokojenia się z sumy uzyskanej w wyniku likwidacji przedmiotu. Rzecz ma się więc identycznie jak w przypadku, gdyby on sam dokonał spieniężenia przedmiotu.

Uchylenie ust. 3 i 4 w art. 73 wynika z dwojakich przyczyn. Po pierwsze – regulacja ta była pomyślana dla przypadku wyłączenia z masy upadłości przedmiotów przeniesionych na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności. Wobec nowej treści art. 70¹ unormowanie to stało się bezprzedmiotowe. Po drugie w literaturze i praktyce wspomniane przepisy odno-

szone także do rozliczeń między właścicielem rzeczy a jej posiadaczem (masą upadłości) z tytułu nakładów na rzecz, unormowanych w prawie cywilnym. Uchylenie ust. 3 i 4 art. 73 sprawi, że sprawy dotyczące rozliczeń między masą upadłości (syndykiem) i uprawnionym do rzeczy będzie rozpoznawał sąd na zasadach ogólnych. Jest to rozwiązanie ze wszech miar pożądane.

W art. 73 ust. 6 wprowadza się obowiązek sporządzenia uzasadnienia dla postanowienia sędziego-komisarza w przedmiocie wyłączenia z masy. W razie odmowy wyłączenia uprawniony może dochodzić swych praw w drodze powództwa. Celowym jest zatem, aby znał on motywy rozstrzygnięcia. Umożliwi mu to uniknięcie niepotrzebnych kosztów związanych z wniesieniem powództwa o wyłączenie z masy.

Zmiana art. 76 wprowadza zasadę, że w razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu zarząd masą upadłości zachowuje upadły. Odebranie zarządu upadłemu winno być wyjątkiem. Z praktyki wynika, że zarządcy dążą do zmiany postępowania na upadłość likwidacyjną. Ponadto, daje się zauważyć dużo mniejsze zaangażowanie zarządcy w prowadzeniu przedsiębiorstwa, niż aktywność samego upadłego. Z tych względów proponuje się odwrócenie zasady co do zarządu masą upadłości.

Korekta brzmienia art. 81 ust. 1 ma na celu jego prostsze sformułowanie. Uchylenie dotychczasowego ust. 2 tego artykułu wynika z faktu, że kwestia obciążania składników majątku upadłego w postępowaniu upadłościowym jest według projektu uregulowana w art. 206 ust. 1¹. Natomiast zmiana dotycząca dotychczasowego ust. 3 art. 81 (tj. ust. 2 w nowym brzmieniu przepisu) ma doprowadzić do usunięcia oczywistej pomyłki. Intencją wprowadzenia tego przepisu było to, aby dopuścić dokonanie wpisu do księgi wieczystej hipotek na podstawie wniosków złożonych co najmniej sześć miesięcy przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości.

W art. 82 wprowadza się zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu w księdze wieczystej. Z uwagi na konsekwencje prawne takiego postanowienia dla praw wierzyciela dopuszczenie zażalenia na to postanowienie jest konieczne.

Art. 84 w obecnym brzmieniu bywa interpretowany jako podstawa wykluczenia po ogłoszeniu upadłości wszelkich czynności prawnych, prowadzących do zmiany lub wygaśnięcia stosunku prawnego, którego stroną jest upadły. Taka wykładnia byłaby sprzeczna z celem, któremu miał służyć art. 84. Nie ulega wątpliwości, że w sytuacji, gdy po ogłoszeniu upadłości syndyk nie wykonuje zobowiązań z umów, które pozostają w mocy po tej dacie, druga strona powinna mieć możliwość wypowiedzenia umowy na zasadach ogólnych. Przepis w proponowanym brzmieniu wprowadza natomiast klauzulę generalną, która pozwoli na „pominięcie” tylko takich postanowień umownych, które uniemożliwiałyby lub utrudniały osiągnięcie celu postępowania upadłościowego, np. klauzul wyłączających zbywalność rzeczy lub praw.

Regulacja art. 88 jest wadliwa i spotkała się z krytyką w nauce. Wymóg zgody sędziego-komisarza na czynności określone w tym artykule jest sprzeczny z zasadą, że wierzytelności nie objęte układem mogą i powinny być zaspakajane po ogłoszeniu upadłości. Z tego względu dzieląc stanowisko literatury projekt przewiduje uchylenie tego przepisu. Implikuje to konieczność zmiany brzmienia art. 87, który odwołuje się do art. 88.

Podstawowym celem proponowanego brzmienia art. 109 ust. 1 jest wprowadzenie zażalenia na decyzję sędziego-komisarza o wypowiedzeniu umowy najmu lub dzierżawy w sytuacji, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Decyzja ta ingeruje w prawa podmiotowe kontrahenta upadłego i dlatego powinna być poddana kontroli instancyjnej. W przepisie skorygowano także niewłaściwe określenie formy wspomnianej decyzji sędziego-komisarza, którą powinno być postanowienie.

Zaproponowane rozwiązanie uwzględnia tym samym konsekwencje wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 marca 2006 r. (SK 4/05), w którym stwierdzono niezgodność z Konstytucją art. 109 w zakresie braku sądowej kontroli zgodności z prawem postanowienia sędziego-komisarza wydawanego na podstawie tego przepisu.

Z tych samych względów proponuje się analogiczną zmianę art. 110 ust. 4.

Uchylenie w art. 112 ust. 1 uzasadnione jest tym, że wskutek zmiany stanu prawnego (uchylenie ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami war-

tościowymi) nie do przyjęcia jest, aby wskutek ogłoszenia upadłości wygasła umowa rachunku papierów wartościowych upadłego, co przewidywał uchylany przepis. Celem podkreślenia konsekwencji przedstawionej zmiany oraz zachowania jednolitości regulacji wzmiankę o rachunku papierów wartościowych wprowadza się do nowego brzmienia przepisu dawnego ust. 2. Natomiast proponowana zmiana art. 114 ust. 2 ma znaczenie redakcyjne i jest uzasadniona pojawianiem się w praktyce zasadniczych wątpliwości na tle interpretacji tego przepisu.

Korekta brzmienia art. 117 wynika z tej przyczyny, że w przepisie tym jest oczywisty błąd, który polega na tym, że w artykule mowa jest o przepisach „rozdziału” podczas gdy w rzeczywistości chodzi o „oddział” jako jednostkę redakcyjną ustawy.

Zmiany przewidywane w odniesieniu do art. 116, 124, 125 i 126 wynikają głównie z konieczności dostosowania występującej w nich terminologii do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, w którym w miejsce dawnego pojęcia „zniesienie małżeńskiej wspólności majątkowej” obecnie używa się określenia „ustanowienie rozdzielności majątkowej”. Wprowadzenie do art. 124 ustępu 5 ma na celu ochronę wierzycieli małżonka upadłego dłużnika w sytuacji, gdy małżonek ten prowadzi odrębnie działalność gospodarczą. Słuszność wymaga, żeby do masy upadłości nie weszły wtedy przedmioty służące wyłącznie małżonkowi upadłego do prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej, choćby były objęte majątkową wspólnością małżeńską, gdyż uniemożliwiałoby to zaspokojenie wierzycieli małżonka upadłego. Okres 2 lat przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości jest okresem, w którym zachodzi duże prawdopodobieństwo podejmowania działań obliczonych na wywarcie skutków w postępowaniu upadłościowym. Natomiast czynności podjęte wcześniej, nie powinny być dotknięte skutkami ogłoszenia upadłości. W art. 125 proponuje się ponadto zmianę polegającą na tym, że ustanowienie rozdzielności majątkowej na podstawie orzeczenia sądu w ciągu roku przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości nie jest bezskuteczne w stosunku do masy, jeżeli wniosek o ustanowienie rozdzielności majątkowej został złożony w sądzie co najmniej na dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upa-

dłości. To ostatnie ograniczenie jest konieczne, jeśli zważyć czas trwania postępowania sądowego. W przeciwnym razie istniałaby możliwość kwestionowania rozdzielności majątkowej ustanowionej przez sąd wskutek wniosku złożonego nawet kilka lat przed ogłoszeniem upadłości jednego z małżonków, co nie jest słuszne. W art. 125 ust. 1 i 3 proponuje się także rozszerzenie bezskuteczności ustanowienia rozdzielności majątkowej na te przypadki, gdy rozdzielność ta powstała w wyniku separacji i rozwodu. Brak racjonalnych argumentów, aby ustanowienie rozdzielności w tego typu przypadkach miało być skuteczne wobec masy upadłości.

Aby usunąć wszelkie wątpliwości występujące w praktyce zakres podmiotowy art. 129 został wyraźnie ograniczony do osób będących reprezentantami upadłego (członkami zarządu itp.), zgodnie z jego pierwotną intencją. Ponadto w nowym brzmieniu art. 129 przewiduje się możliwość uznania za bezskuteczne wynagrodzenia reprezentanta upadłego, określonego w umowie o pracę lub umowie o świadczenie usług zawartej przed ogłoszeniem upadłości, tylko za okres 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Takiego ograniczenia brak było w przepisie, a jest ono konieczne. Skutki upadłości nie powinny sięgać zbyt daleko w przeszłość. Ponadto wyraźnie stwierdza się, że można uznać za bezskuteczne wynagrodzenie tej osoby, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, jeżeli ze względu na objęcie zarządu przez syndyka lub zarządcę masy upadłości, nie jest ono uzasadnione nakładem pracy. W praktyce odczuwa się brak takiego unormowania.

Zmiana art. 130 ma na celu usunięcie nieścisłości istniejących w obecnej redakcji przez pominięcie w nim bezprzedmiotowej wzmianki o zastawie skarbowym, który nie powstaje w drodze czynności prawnej upadłego. Obciążenie ruchomości upadłego tymże zastawem może być wyłącznie skutkiem nabycia przez niego rzeczy obciążonej. Zatem nie można uznać za bezskuteczne samego obciążenia rzeczy tymże prawem. Jednocześnie rezygnuje się z orzekania o bezskuteczności wymienionych obciążeń przez sędziego-komisarza z urzędu, gdyż jest to rozwiązanie niepraktyczne. Analizę w tej kwestii powinien zawsze przeprowadzać syndyk, nadzor-

ca lub zarządca i występować z odpowiednim wnioskiem do sędziego-komisarza.

Zmiany proponowane w odniesieniu do art. 139-141 oraz art. 143-146 mają na celu jaśniejszą redakcję tych przepisów, normujących złożoną problematykę wpływu upadłości na dopuszczalność prowadzenia postępowań dotyczących masy upadłości oraz usunięcie z nich pewnych niekonsekwencji terminologicznych. Nie zmieniają one zasadniczo dotychczasowej relacji między upadłością oraz postępowaniami cywilnymi i administracyjnymi. Stosunek upadłości do procesu cywilnego ulega natomiast zmianom wynikającym z kodeksu postępowania cywilnego, w którym w razie upadłości pozwanego przewiduje się umorzenie procesów toczonych przeciwko niemu. Stąd też w art. 145 ust. 1 konieczne stało się zastrzeżenie odmienności co do dopuszczalności podjęcia postępowania przeciwko syndykowi, które mogą płynąć z odrębnych regulacji. Jeśli chodzi o art. 146 ust. 4, to jego wykładnia a contrario sugeruje, że po ogłoszeniu upadłości dopuszczalna jest egzekucja z masy upadłości przeciwko syndykowi, co jest ewidentnie sprzeczne z intencją tego przepisu. Wprowadzenie art. 137¹ ma służyć wypełnieniu luki istniejącej dotąd w ustawie, zgodnie z przyjętą w praktyce i nauce wykładnią.

V. Przepisy o syndyku, nadzorcy sądowym i zarządcy masy upadłości

Dodanie art. 156¹, z którego wynika, że postanowienie o wyznaczeniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy podlega obwieszczeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ma na celu ujawnienie tego faktu także w przypadkach, w których wspomniane osoby nie są wyznaczone w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości.

Proponowana zmiana art. 165 ust. 3 i 4 ma ułatwić ustalenie ostatecznego planu podziału funduszków masy upadłości. Plan podziału funduszków masy upadłości łatwiej będzie ustalić, gdy wcześniej ustalone zostanie wynagrodzenie syndyka, zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 165. Natomiast drobna korekta ust. 2 tego przepisu ma na celu wyeliminowanie wątpliwo-

ści, że sprawozdanie, na podstawie którego dochodzi do ustalenia ostatecznego wynagrodzenia syndyka, nadzorcy bądź zarządcy to sprawozdanie ostateczne.

Zmiana art. 168 ust. 5 uzasadniona jest względami praktycznymi. Przy obecnej regulacji odzyskanie kwot wydatkowanych przez syndyka, które nie zostały uznane przez sędziego-komisarza możliwe jest tylko w drodze procesu cywilnego przeciwko syndykowi, co nie jest rozwiązaniem optymalnym. Dlatego proponuje się, żeby o zwrocie tych kwot orzekał sędzia-komisarz.

W obecnym stanie prawnym powołanie syndyka, nadzorcy sądowego oraz zarządcy należy do sądu upadłościowego. Natomiast do odwoływania tych osób uprawniony jest sędzia-komisarz. Jest to rozwiązanie niekonsekwentne. Nowa treść art. 170 i art. 172 zmierza do usunięcia wspomnianej niekonsekwencji i przyznania kompetencji w zakresie powoływania i odwoływania wymienionych osób wyłącznie sądowi upadłościowemu.

Art. 179 był powszechnie i słusznie krytykowany za nadmierne ograniczanie uprawnień syndyka w możliwości zatrudniania pracowników. Ograniczenia te utrudniały jego działalność szczególnie w początkowej fazie postępowania, co nierzadko negatywnie oddziaływało na przebieg postępowania. Proponowana zmiana usuwa istniejące ograniczenia i w to miejsce ustanawia generalną klauzulę określającą, w jaki sposób syndyk powinien prowadzić swą działalność. Kryterium należytej staranności oraz optymalnego wykorzystania majątku upadłego w celu zaspokojenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu stanowi gwarancję, że syndyk zachowa rozwagę przy zatrudnianiu nowych pracowników.

Uchylenie w art. 184 ust. 2 jest związane z tym, że w art. 206 w proponowanym brzmieniu zawarte jest całościowe unormowanie problematyki wyrażania zgody przez radę wierzycieli na czynności syndyka, wobec czego w art. 184 ust. 2 staje się zbędny.

Rozwiązanie zawarte obecnie w art. 186 prowadzi do istotnych komplikacji w praktyce, związanych z faktem, że do wykonywania prawa głosu oraz innych uprawnień w spółkach, spółdzielniach oraz innych jednostkach organizacyjnych – w zależności od rodzaju sprawy – uprawniony jest zarów-

no syndyk albo zarządca, jak i upadły. Wiele wątpliwości budzi też kwestia, w jakich sprawach powinien działać syndyk albo zarządca, a w jakich sam upadły. Dlatego też proponuje się zmianę treści tego przepisu w ten sposób, by pozbawić upadłego możliwości wykonywania uprawnień nie tylko majątkowych, ale także organizacyjnych związanych z uczestnictwem w spółkach, spółdzielniach oraz innych jednostkach organizacyjnych. Proponowane rozwiązanie, jeżeli chodzi o uczestnictwo w spółkach handlowych jest zgodne z koncepcją nierozszczepialności praw udziałowych.

VI. Przepisy o uczestnikach postępowania

Obecnie w przepisach ustawy zachodzi pewna niekonsekwencja. Nad układem mogą głosować wierzyciele albo udziałowcy upadłej spółki, którzy mają ponad 50% udziałów albo akcji. Wyłączeni zaś od głosowania są tacy wierzyciele będący spółkami. Proponowane rozwiązanie w art. 197 ust. 4 usuwa tę niekonsekwencję. Nie byłoby bowiem słuszne, żeby wierzyciele upadłej spółki posiadający znaczne pakiety akcji (udziałów) byli przy głosowaniu traktowani tak samo jak osoby trzecie w stosunku do spółki.

Propozycja zmiany art. 198 ust. 1 i 3 dotyczy głosowania na zgromadzeniu wierzycieli w drodze pisemnej. Dotychczas głosowanie takie było fakultatywne, zależne od postanowienia sędziego-komisarza. Tymczasem w praktyce głosowanie pisemne jest najbardziej wygodne dla wierzycieli, dlatego też proponuje się, zrównanie obu sposobów głosowania. Z przedstawionymi propozycjami jest skorelowane nowe brzmienie art. 192 ust. 1, w którym dodano wymóg zamieszczenia w obwieszczeniu o zwołaniu zgromadzenia wierzycieli informacji o sposobie głosowania przez wierzycieli.

Propozycja zmiany treści art. 205 ust. 1 ma na celu wyraźne określenie kryteriów, którymi w swej działalności powinna kierować się rada wierzycieli. Brak takiego unormowania utrudnia ocenę działalności rady wierzycieli.

Propozycja zmiany art. 206 ma na celu usunięcie istniejących w przepisach sprzeczności, co do zakresu kompetencji rady wierzycieli, jeśli chodzi o wyrażanie zgody na czynności dokonywane w postępowaniu upadłościowym. Wiąże się to również ze zmianą brzmienia art. 76 ust. 3. Z art. 206 usunięto unormowania dotyczące uzyskiwania zezwolenie rady wierzycieli na czynności, co do których istnieją w ustawie odrębne przepisy (sprzedaż z wolnej ręki nieruchomości lub statku morskiego – art. 323) oraz wzmiankę o zezwoleniu na sprzedaż przez zarządcę części masy majątku upadłego, co wynika z uchylecia w art. 184 ust. 2 i całkowitej rezygnacji z tego typu działań zarządcy.

Nowelizowana ustawa nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowień sędziego-komisarza uchylających uchwały rady wierzycieli. Jest to rozwiązanie niesłuszne. Dlatego też w art. 210 wprowadza się zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza wydane w tej kwestii. Takie rozwiązanie spowoduje dodatkowo, że postanowienia uchylające uchwały rady wierzycieli wymagać będą uzasadnienia, co jest pożądane z uwagi na funkcje dydaktyczne tegoż uzasadnienia. Ponadto, interes wierzycieli nie jest samodzielną przesłanką uchylecia uchwały, a chodzi tu o przestrzeganie prawa, co znalazło wyraz w proponowanym brzmieniu tego przepisu.

VII. Przepisy o postępowaniu po ogłoszeniu upadłości

W ustawie istnieje luka w kwestii daty rozpoczęcia biegu terminu do zaskarżenia postanowień sądu czy sędziego-komisarza, które zostały wydane na posiedzeniu niejawnym, a nie podlegają ani doręczeniu ani obwieszczeniu. Zmiana art. 220 i 224 wypełnia tę lukę przyjmując rozwiązanie istniejące w prawie upadłościowym z 1934 r., według którego postanowienia te wyklada się w sekretariacie sądu, a termin do ich zaskarżenia biegnie od dnia wyłożenia postanowienia w sekretariacie sądu. Uchylenie ust. 2 w art. 219 uzasadnione jest tym, że przepis ten powtarza niepotrzebnie zasadę wynikającą z przepisów kodeksu postępowania cywilnego, które stosuje się w postępowaniu po ogłoszeniu upadłości z mocy art. 229.

Regulacja dotycząca kosztów postępowania upadłościowego jest nadmiernie kazuistyczna, a jednocześnie niewyczerpująca. Dlatego też proponuje się odstępianie od kazuistyki na rzecz rozwiązań ogólnych. Uchylenie ust. 3 oraz nadanie nowego brzmienia ust. 2 w art. 230 stworzy w praktyce podstawy do racjonalnego określenia składników kosztów i wydatków postępowania przez praktykę, bez potrzeby ustalania ich wyczerpującego katalogu w ustawie, co zawsze jest obarczone ryzykiem niekompletności. Według projektu składniki kosztów są określone w art. 230 ust. 2 w sposób tylko przykładowy.

W art. 235 ust. 2 pomija się wzmiankę o zaskarżaniu „postanowienia” sędziego-komisarza w przedmiocie zaliczki. Występująca w przepisie forma decyzji jest wadliwa, sama zaś zaskarżalność powinna być oceniana według przepisów ogólnych kodeksu postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zarządzenie o zwrocie zgłoszenia wierzytelności jest zaskarżane bez względu na przyczynę zwrotu. Zażalenie w tym przypadku przysługuje na podstawie przepisów k.p.c.

VIII. Przepisy o zgłoszeniu wierzytelności

Zmiany art. 237 mają przede wszystkim na celu wyeliminowanie z ustawy regulacji, według której stosunkowo liczne wierzytelności są uwzględniane w postępowaniu upadłościowym z urzędu, tj. bez ich zgłoszenia przez zainteresowanego. Rozwiązanie to jest sprzeczne z zasadą dyspozycyjności, która na gruncie prawa procesowego, w tym prawa upadłościowego, stanowi odzwierciedlenie zasady autonomii woli stron stosunków prawnych. Wobec powyższego, proponuje się nadanie nowej treści art. 237. Za jedynie uzasadniony z praktycznego punktu widzenia uznano przypadek wierzytelności pracowniczych. Liczba tych wierzytelności nierzadko jest bardzo duża, a dokumenty upadłego z reguły pozwalają na ich precyzyjne ustalenie. W tym więc przypadku można przyjąć, że wierzytelności te będą uwzględnione z urzędu w postępowaniu upadłościowym, co oczywiście nie wyłącza możliwości ich zgłoszenia przez pracownika, zwłaszcza jeśli uwzględniono jego należność w niepełnym rozmiarze, jak też rezygnacji

z ich dochodzenia w postępowaniu upadłościowym. Zmiana art. 237 jest potrzebna także z tej przyczyny, że obecna redakcja może sugerować, że na listę wierzytelności należy wciągnąć także wierzytelności powstałe po ogłoszeniu upadłości, jeżeli są stwierdzone orzeczeniem sądu lub decyzją administracyjną, co byłoby rozwiązaniem wadliwym konstrukcyjnie.

Dodanie w art. 240 pkt 8 dotyczącego wierzyciela, który jest współnikiem albo akcjonariuszem spółki będącej upadłym jest konieczna w związku z odmienną regulacją sposobu głosowania nad układem na zgromadzeniu wierzycieli (art. 278 ust. 1 pkt 4). W obecnym stanie prawnym brak jest podstaw do ustalenia, czy wierzyciel jest akcjonariuszem, zwłaszcza wtedy, gdy posiada on akcje na okaziciela. Obowiązek ujawnienia tej okoliczności przez wierzyciela w treści zgłoszenia wierzytelności powinien przyczynić się w praktyce do większej przejrzystości w tej kwestii. Z kolei nowe brzmienie pkt 5 art. 240 wynika stąd, że w ustawie przewiduje się, że wierzytelność zabezpieczona rzeczowo będzie objęta układem tylko w części znajdującej pokrycie w wartości przedmiotu zabezpieczenia, w związku z czym zabezpieczony wierzyciel będzie uprawniony do głosowania nad układem niezabezpieczoną częścią wierzytelności. Wiąże się to zatem z treścią proponowanego art. 245 pkt 3. Istniejący stan prawny pozwalający na wyłączenie z układu zabezpieczonej rzeczowo wierzytelności bez względu na wartość przedmiotu, na którym jest ona zabezpieczona, nie jest satysfakcjonujący.

Zmiana art. 243 daje w każdym przypadku upadłemu możliwość złożenia oświadczenia w przedmiocie uznania zgłoszonej wierzytelności. Ma to znaczenie dla dochodzenia przez wierzyciela należności po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego (art. 264). Regulacja ust. 2 stanowi superfluum wobec ogólnej normy zawartej w art. 218 i z tego powodu proponuje się uchylenie tego przepisu.

Dodanie w art. 249 ust. 4 ma na celu jednoznaczne rozstrzygnięcie istniejących wątpliwości, czy należności alimentacyjne podlegają kapitalizacji w postępowaniu upadłościowym. Kapitalizacja taka byłaby nieuzasadniona, jeśli zważyć, że w art. 343 przewiduje się zaspokajanie tych należności w postępowaniu upadłościowym na bieżąco.

Art. 252 ust. 3 ma na celu zapobieżenie zwłoce w przeprowadzeniu postępowania z możliwością zawarcia układu w sytuacji, gdy któryś z wierzycieli zgłosił swą wierzytelność po terminie wskazanym w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości. Wierzyciel taki będzie uczestniczył w postępowaniu, w szczególności głosował nad układem, jeżeli jego wierzytelność zostanie wcześniej umieszczona na liście. Nie zmienia to zasady, że wierzyciel będzie związany układem.

Istnienie sporu co do wierzytelności sprawia, że w postępowaniu nie dochodzi do zatwierdzenia listy wierzytelności. W rezultacie nie wiadomo, którzy wierzyciele są uprawnieni do głosowania nad układem. Celem usprawnienia postępowania w art. 260 przewiduje się możliwość zatwierdzenia listy wierzytelności obejmującej wierzytelności bezsporne, jeżeli suma wierzytelności spornych nie przekracza 15% ogólnej sumy wierzytelności. Umożliwi to przeprowadzenie głosowania nad układem w przedstawionej sytuacji.

Zmiana art. 262 ma na celu jego jaśniejsze sformułowania, a tym samym wyeliminowanie występujących w praktyce wątpliwości co do trybu postępowania uzupełnień i zmian dotyczących listy. Podkreśla ona także, że nie uwzględnia się na liście zmian wysokości wierzytelności zaistniałych po jej sporządzeniu (np. wskutek zaspokojenia wierzyciela z przedmiotu zabezpieczenia), co usprawni postępowanie. Uchylenie ust. 3 w art. 262 sprawia, że w postępowaniu co do wierzytelności zgłoszonych po terminie zastosowanie znajdują wszelkie przepisy o sporządzaniu listy wierzytelności, a zatem zbędne jest wybiórcze odsyłanie do niektórych tylko unormowań. Ponadto rezygnuje się z regulacji (ust. 2), według której zmiany wierzytelności zaszłe po sporządzeniu listy wymagają sporządzenia korekt do listy. Jest to zbędne, a wspomniane zmiany powinny znaleźć odzwierciedlenie w planie podziału funduszu masy upadłości.

Zmiana proponowana w art. 263 uzupełnia regulację zawartą w treści art. 137¹, który *expressis verbis* dopuszcza prowadzenie po ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu procesów o wierzytelności podlegające zgłoszeniu w postępowaniu upadłościowym. Co zaś dotyczy nowego brzmienia art. 264 ust. 1, to jest ono podyktowane wyłącznie potrze-

bą podkreślenia związku tej regulacji z art. 296, w którym unormowano problematykę wyciągu z listy wierzytelności w razie zawarcia układu. Relacja tych przepisów wywoływała wątpliwości w praktyce, a proponowana zmiana podkreśla, że art. 296 stanowi unormowanie szczególne w stosunku do art. 264 ust. 1.

Ze względu na sygnalizowaną potrzebę wprowadzenia zaskarżalności postanowienia sądu w przedmiocie zmiany sposobu prowadzenia postępowania z opcji likwidacyjnej na układową, w art. 268, oprócz zmiany redakcyjnej omówionej wcześniej, dodano zdanie trzecie regulujące tę kwestię.

Unormowanie wprowadzone w art. 270 ma na względzie przypadek, gdy propozycje układowe przewidują konwersję wierzytelności na akcje. Przyjęto rozwiązanie, że w tej sytuacji nie należy stosować szczególnego reżimu określonego w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 119) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119), co spowodowałoby istotne przedłużenie postępowania. W szczególności chodzi o to, żeby propozycję konwersji nie traktować jako publicznego proponowania nabycia papierów wartościowych (proponowanie nabycia papierów wartościowych w dowolnej formie i w dowolny sposób, jeżeli propozycja jest skierowana do co najmniej 100 osób lub do nieoznaczonego adresata). Kwestia ta dotychczas budziła wątpliwości w praktyce, stąd jej wyraźne uregulowanie.

IX. Przepisy o układzie

Art. 271 w obecnym brzmieniu nie wyjaśnia, kto przeprowadza likwidację masy upadłości w przypadku, gdy układ przewiduje likwidację majątku według przepisów ustawy. Niejasne jest ponadto, które przepisy dotyczące likwidacji masy upadłości należy wtedy stosować. Proponowana zmiana usuwa tę niejasność. Przyjmuje się, że osoba przeprowadzająca likwidację powinna być wyznaczona w układzie. Tak samo w układzie należy wskazać tryb likwidacji (np. przetarg albo sprzedaż z wolnej ręki).

Jednocześnie w art. 271 uregulowano wpływ likwidacji masy upadłości w drodze układu likwidacyjnego na prawa (oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciążących na tym majątku) ciążące na majątku upadłego objętego likwidacją oraz według proponowanych rozwiązań wspomniane prawa i roszczenia nie zostają naruszone przez likwidację. Pogląd taki był wprowadzanie przyjmowany w literaturze pod rządami obecnego stanu prawnego, ale wprost z ustawy nie wynikał, co mogło w praktyce nasuwać wątpliwości. Proponowane rozwiązanie usuwa tę niejasność.

Zmiana art. 272 ust. 1 związana jest z przyjęciem koncepcji, że wierzytelności zabezpieczone w drodze przewłaszczenia na zabezpieczenie są traktowane w postępowaniu upadłościowym tak jak wierzytelności zabezpieczone zastawem rejestrowym. Unormowanie to zawarte zostało w art. 273 ust. 3 oraz 291 ust. 2. Odstąpiono też od zasady, że układem objęte są odsetki za cały czas opóźnienia spełnienia świadczenia. Stosowanie tej zasady w praktyce stwarzało znaczne trudności niesprzyjające zawarciu układu. W celu usprawnienia postępowania powrócono do rozwiązania znanego naszemu prawu już wcześniej, według którego układem objęte są odsetki za okres do czasu ogłoszenia upadłości. Dlatego też proponuje się uchylenie ust. 2 w art. 272.

Uchylenie art. 273 ust. 1 pkt 3 związane jest z propozycją uchylenia art. 88. Przepis art. 273 ust. 1 pkt 3 stał się w tej sytuacji bezprzedmiotowy. Zmiana ust. 2 w art. 273 jest związana z przyjęciem zasady, że wierzytelności zabezpieczone rzeczowo wyłączone są z układu tylko do wysokości znajdującej pokrycie w wartości zabezpieczenia. W obecnym stanie prawnym natomiast, wierzytelności zabezpieczone rzeczowo nie są objęte układem, nawet wtedy, gdy tylko w niewielkim stopniu mogą zostać pokryte z przedmiotu zabezpieczenia. Nie jest to rozwiązanie właściwe. Prowadzi do udzielenia w postępowaniu upadłościowym większej ochrony wierzycielom posiadającym zabezpieczenia rzeczowe, niż przyznaje im prawo materialne, co nie jest niczym uzasadnione. Stąd też potrzeba wprowadzenia proponowanych zmian art. 273 ust. 2.

Przyjęte w Prawie upadłościowym i naprawczym rozwiązanie, według którego głosowanie nad układem zawsze miało się odbywać w grupach wie-

rzycieli obejmujących ich kategorie interesów, nie okazało się trafne. W wielu przypadkach tworzenie grup wierzycieli jest zupełnie zbędne i prowadzi do przewlekłości postępowania. Dlatego też proponuje się zmianę art. 278 w ten sposób, by głosowanie w grupach odbywało się tylko wtedy gdy sędzia-komisarz tak postanowi. Postanowienie sędziego-komisarza w tym przedmiocie, jak również i podział na grupy nie będzie podlegało oddzielnemu zaskarżeniu, gdyż jak już wspomniano, prowadzi to do przewlekłości postępowania. Uchybienia związane z podziałem na grupy będą mogły być przedmiotem zarzutów przeciwko układowi. Jest to wystarczający środek do ochrony praw uczestników postępowania. W konsekwencji powyższego zbędne stają się szczegółowe regulacje zamieszczone

w ust. 2 i 3 art. 278, a w szczególności obwieszczenie o podziale wierzycieli na kategorie interesów.

Ustawa w obecnym brzmieniu nie zawiera regulacji, która by wprost odnosiła się do sposobu restrukturyzacji zobowiązań niepieniężnych w drodze układu, ani też nie przewiduje możliwości zróżnicowania propozycji układowych dla wierzycieli rzeczowych w związku z ich pierwszeństwem. Proponowana zmiana art. 279 usuwa ten brak.

Przyjmuje się, że propozycje restrukturyzacji zobowiązań niepieniężnych powinny być proporcjonalne do restrukturyzacji zobowiązań pieniężnych. Nie wszystkie jednak zobowiązania niepieniężne, z uwagi na ich charakter, mogą być objęte restrukturyzacją. Należy też wziąć pod uwagę, że nawet jeżeli jakaś wierzytelność niepieniężna może być restrukturyzowana, to jednak dla wierzyciela taka restrukturyzacja może być z różnych względów nie do przyjęcia. Dlatego też projekt pozostawia wierzycielowi wybór, czy godzi się na restrukturyzację zobowiązań niepieniężnych, czy też wnosi o przekształcenie zobowiązania niepieniężnego na zobowiązanie pieniężne, które z kolei objęte będzie restrukturyzacją w drodze układu.

Wprowadzenie możliwości zróżnicowania propozycji układowych wobec wierzycieli, których wierzytelności są zabezpieczone rzeczowo na majątku upadłego, co zawiera projektowany art. 279 ust. 5, jest związane z różnymi

uprawnieniami materialnoprawnymi tych wierzycieli, wynikającymi z przysługującego im pierwszeństwa.

Proponowana zmiana art. 282 ma na celu zabezpieczenie praw wierzycieli, których wierzytelności są sporne, gdy sędzia-komisarz postanowi dopuścić do głosowania nad układem likwidacyjnym, mimo istnienia spornych wierzytelności. Zgodnie z proponowaną zmianą układ likwidacyjny będzie tylko wtedy dopuszczalny, gdy zabezpieczone zostaną prawa wierzycieli mających sporne wierzytelności.

Zmiana art. 283 ust. 3 ma na celu usprawnienie postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu. Według projektu na zgromadzeniu wierzycieli można głosować tylko takie zmiany do propozycji układowych, zgłoszone przez upadłego, które są bardziej korzystne dla wierzycieli, a wtedy głosy oddane na piśmie za pierwotnymi propozycjami uważa się za głosy oddane za zmienionymi propozycjami.

Obecna regulacja art. 285 nie jest dość precyzyjna. Ust. 1 nasuwa wątpliwości co do tego, jak liczyć określoną w tym przepisie większość. Ponadto przepis ten jest dostosowany do rozwiązania prawnego przewidującego obligatoryjne głosowanie w grupach wierzycieli obejmujących kategorie ich interesów. Projekt odstępuje od tej zasady (por. propozycja zmiany art. 278). Stąd też zachodzi potrzeba zmiany art. 285, który określa, kiedy układ zostaje przyjęty. Proponuje się zasadę, że układ jest przyjęty, gdy za układem wypowie się większość uprawnionych do głosowania mających co najmniej dwie trzecie ogólnej sumy wierzytelności uprawnionych do głosowania. Tak jest także wtedy, gdy głosowanie odbywa się w grupach wierzycieli, obejmujących poszczególne kategorie interesów. Jednakże w sytuacji, gdy w niektórych grupach wierzycieli nie uzyskano wymaganej większości wierzycieli, układ jest przyjęty, jeżeli wierzyciele z pozostałych grup głosujący za układem reprezentują co najmniej dwie trzecie ogólnej sumy wierzytelności uprawnionych do głosowania. Proponowane rozwiązanie pozwoli na przyjęcie układu także przez mniejszość wierzycieli, byleby reprezentowali oni dwie trzecie wierzytelności. Zapobiegnie to blokowaniu układu przez wierzycieli drobnych, pod warunkiem wszakże że uzyskają oni na podstawie układu nie mniej niż uzyskaliby w postępowaniu li-

kwidacyjnym, w więc wtedy gdy ich opór przeciw układowi nie ma racjonalnych podstaw.

Zmiana art. 287 ma na celu usprawnienie postępowania w przedmiocie zawarcia układu przez uproszczenie procedury zatwierdzenia układu. Zatwierdzenie to następuje po przeprowadzeniu rozprawy, na której następuje także rozpoznanie zarzutów, jeżeli zostały zgłoszone. Projekt nie zmienia tego trybu. Proponowana zmiana polega na tym, że nie przewiduje się indywidualnego zawiadamiania o terminie rozprawy osób wnoszących zarzuty. Brak racjonalnego uzasadnienia dla takiego zawiadamiania, które w efekcie prowadzić może do przedłużenia postępowania. Zawiadomienie według zasad ogólnych przyjętych w postępowaniu upadłościowym dostatecznie chroni prawa osób zainteresowanych.

Proponowana zmiana art. 293 jest konieczna. Obecna bowiem redakcja tego przepisu mogłaby sugerować, że wydanie postanowienia o zakończeniu postępowania upadłościowego, w którym zawarto układ likwidacyjny, możliwe jest zaraz po zatwierdzeniu układu, a przed przeprowadzeniem likwidacji, co byłoby sprzeczne z celem układu likwidacyjnego. Proponowana zmiana usuwa tę wątpliwość.

Korekta brzmienia art. 294 i 297 usuwa dotychczasową wadliwość ich redakcji.

Zmiana art. 299 ma na celu jaśniejszą regulację postępowania o zmianę układu. Postępowanie to toczy się po zakończeniu postępowania upadłościowego, w wyniku czego tracą swe funkcje zarówno sędzia-komisarz jak i nadzorca sądowy albo zarządca, którzy byli powołani w postępowaniu, w którym doszło do zawarcia układu. Przyjęcie koncepcji, że do postępowania w przedmiocie uchylecia układu stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zawarcia układu (przepisy działu I-III części I), jako że są to przepisy najbardziej odpowiednie do tego postępowania, rodzi jednak pytanie o stosowanie przepisów dotyczących sędziego-komisarza i nadzorcy sądowego czy zarządcy. Projekt wyłącza te podmioty z postępowania o zmianę układu, a prowadzenie postępowania powierza wyznaczonemu sędziemu. Takie rozwiązanie uzasadnione jest przedmiotem postępowania o zmianę układu, w którym z uwagi na przedmiot postępowania, udział sę-

dziego-komisarza czy nadzorcy sądowego albo zarządcy nie jest konieczny.

Postępowanie o uchylenie układu prowadzone jest po zakończeniu postępowania upadłościowego, w którym doszło do zawarcia układu. Obecna redakcja art. 304 nie daje jasnej odpowiedzi, co się dzieje z zakończonym postępowaniem. Tym bardziej, że postępowanie upadłościowe nie zna instytucji wznowienia postępowania (art. 229). Proponowana zmiana art. 304 usuwa te niejasności. Proponuje się, by wydając postanowienie o uchyleniu układu sąd jednocześnie otwierał zakończone postępowanie. Jednocześnie w art. 304 ust. 2 uregulowano, jakie są skutki otwarcia zakończonego postępowania upadłościowego. Są one takie same, jak ogłoszenie upadłości, z tą różnicą, że mogą w nim uczestniczyć wierzyciele, których wierzytelności powstały po ogłoszeniu upadłości.

X. Przepisy o likwidacji masy upadłości

Istotną przeszkodę w likwidacji masy upadłości stanowi niejednolita praktyka organów skarbowych co do dochodzenia od nabywcy zaległości podatkowych upadłego. Niejasność w tym zakresie jest nie do pogodzenia z konstytucyjną zasadą państwa prawa i musi być usunięta, co proponuje się w nowym brzmieniu art. 313 ust. 1.

Obecna regulacja art. 313 ust. 2 in fine jest niekorzystna dla nabywcy nieruchomości w postępowaniu upadłościowym, gdyż wykreślenie znajdujących się na nieruchomości obciążeń następuje dopiero po sporządzeniu planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży. Proponowana zmiana ma na celu usunięcie tego mankamentu. W wyniku tej zmiany wykreślenie hipoteki nastąpi na podstawie samej umowy sprzedaży. Dodanie w art. 313 ust. 5 wypełni lukę dotyczącą skutków sprzedaży prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego.

Zmiana art. 315 uzasadniona jest potrzebą ochrony praw wierzycieli. Konieczne jest zatem, aby na postanowienie o wyłączeniu z masy upadłości

niezbywalnych rzeczy ruchomych albo o zezwoleniu na ich zniszczenie, służyło zażalenie.

Tytuł działu II tytułu VII części pierwszej ustawy jest nieadekwatny do jego treści, pomija on prawo użytkowania wieczystego, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Stąd też propozycja odpowiedniej korekty.

W treści art. 319 ust. 4 jest oczywisty lapsus. W oszacowaniu chodzi o relację wartości obciążonego składnika do wartości całego przedsiębiorstwa, co ma znaczenie w świetle redakcji art. 314 ust. 1. W nowym brzmieniu powyższa usterka jest usunięta. Zmiana ust. 1 oznacza natomiast, że oszacowania przedsiębiorstwa dokonuje się dopiero bezpośrednio przed jego sprzedażą, co pozwoli uniknąć dezaktualizacji wycen. Nowe brzmienie przepisu pozwala jednak na porzestaniu na opisie i oszacowaniu przedsiębiorstwa sporządzonym przy spisie inwentarza. W kwestii tej decyzję podejmuje sędzia-komisarz. Uchylenie ust. 5 podyktowane jest dążeniem do jednakowego traktowania prawa pierwokupu niezależnie od jego podstawy i uprawnionego podmiotu. Pominięcie tego przepisu w nowym brzmieniu art. 319 zdecydowanie poprawi skuteczność likwidacji masy upadłości. Osobna sprzedaż nieruchomości, co do której przysługuje prawo pierwokupu, prowadzi do obniżenia wartości przedsiębiorstwa upadłego. Uniemożliwia to osiągnięcie optymalnej ceny ze sprzedaży takiego przedsiębiorstwa. Proponowana regulacja zwiększy możliwości sprzedaży przedsiębiorstwa w całości. W nowym ust. 5 wprowadza się termin do wniesienia zarzutów przeciwko opisowi i oszacowaniu. Jego brak powoduje obecnie, że zarzuty te są wnoszone zbyt późno i hamują sprzedaż. Dodanie w art. 319 ustępu 6 pozostaje w związku ze zrównaniem sposobu zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonych w drodze przewłaszczenia i innych czynności powierniczych z wierzytelnościami zabezpieczonymi przez zastaw.

Zmiana art. 320, 321, 322 uzasadniona jest zmianą przepisów Kodeksu cywilnego, w którym wprowadzono rozróżnienie między przetargiem (dawniej zwanym przetargiem pisemnym), a aukcją (odpowiadającą dawnemu przetargowi ustnemu). W postępowaniu upadłościowym powinny być dopuszczone obydwa sposoby zawarcia umowy. W art. 321 ust. 1 przedłuża

się termin dla zawarcia przez syndyka umowy sprzedaży. Obecny miesięczny termin w praktyce okazuje się niekiedy zbyt krótki. Według nowego brzmienia art. 320 sędziemu-komisarzowi powierza się zatwierdzenie warunków przetargu lub aukcji, wychodząc z założenia, że propozycję tychże warunków powinien opracować syndyk.

Zasadnicza treść art. 326 ust. 2 została przeniesiona do art. 334 ust. 3, a to ze względu na fakt, że problematyka instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, których dotyczy ten przepis wiąże się z obrotem prawami majątkowymi, a nie rzeczami ruchomymi. Przepis ten był więc wadliwie ulokowany. Z tej przyczyny ust. 2 w art. 326 należy uchylić. Zmiana odnosząca się do art. 334 ust. 1 polega na rozszerzeniu zakresu odesłania w przypadku sprzedaży wierzytelności i praw majątkowych w postępowaniu upadłościowym o art. 315. Odpowiednie stosowanie tego przepisu pozwoli na wyłączenie przez sędziego-komisarza z masy upadłości nieściągalnych i niezbywalnych wierzytelności i przyczyni się do usprawnienia postępowania.

W art. 329 jest błąd polegający na tym, że przepis ten w odniesieniu do zastawu rejestrowego przewiduje rozliczanie się między zastawnikiem oraz upadłym. Tymczasem zarząd masą upadłości sprawuje syndyk i tylko on może dokonać rozliczenia z zastawnikiem.

XI. Przepisy o podziale funduszu masy i sum ze zbycia rzeczy i praw obciążonych rzeczowo

W art. 336 i 339 proponuje się niewielką korektę brzmienia polegającą na zastąpieniu słowa „zbycie” wyrażeniem „likwidacja”. W istocie w przepisach tych chodzi bowiem nie tylko o zbycie przedmiotu, ale także inne formy jego likwidacji. Dodanie ust. 2 w art. 336 wiąże się zaś z projektowanym zrównaniem powierniczych sposobów zabezpieczenia wierzytelności z prawem zastawu. Ponadto w art. 339 usuwa się niekonsekwentnie użyte określenie „projekt” planu podziału oraz zastępuje określenie „wierzyciel” wyrażeniem „osoba uprawniona do zaspokojenia”, ponieważ zaspokojeniu według tego przepisu podlegają także niebędące wierzycielami osoby, których prawa ciążyły na zlikwidowanym przedmiocie.

W art. 342 przewiduje się korekty co do kolejności zaspokajania wierzycieli w ramach planu podziału funduszków masy. Proponuje się, żeby kategoria pierwsza obejmowała – oprócz kosztów postępowania upadłościowego – wyłącznie wierzytelności powstałe po ogłoszeniu upadłości, czyli tzw. wierzytelności w stosunku do masy upadłości. Natomiast wszelkie uprzywilejowane wierzytelności powstałe przed ogłoszeniem upadłości zostają zaliczone do kategorii drugiej. Takie rozwiązanie będzie z jednej strony oznaczało równe traktowanie uprzywilejowanych wierzycieli, a drugiej strony w zasadniczy sposób ułatwi syndykowi sporządzanie częściowych planów podziału, co usprawni tok postępowania i przyczyni się do szybszego zaspokajania wierzytelności. Obecnie przeszkodą sporządzenia częściowego planu podziału, obejmującego wierzytelności zaliczone do kategorii pierwszej, często jest okoliczność, że w planie tym muszą być uwzględnione także niektóre wierzytelności powstałe przed ogłoszeniem upadłości, a zdarza się nierzadko, że nie są jeszcze ustalone w postępowaniu upadłościowym i umieszczone na liście wierzytelności. Fakt ten uniemożliwia ich zaspokojenie. Oznacza to zaś jednocześnie niemożność sporządzenia częściowego planu podziału obejmującego inne wierzytelności, co do których brak przeszkód do zaspokojenia. W rezultacie syndyk nie dokonuje żadnych wypłat. Należy zaznaczyć, że proponowane rozwiązanie nie odbija się na ochronie wierzycieli uprzywilejowanych, albowiem w kategorii pierwszej będą zaspokajane wyłącznie bieżące koszty i wydatki związane z postępowaniem, bez których pokrycia nie można sobie w ogóle wyobrazić jego toku. Należy podkreślić, że porządek zaspokojenia wierzycieli w postępowaniu upadłościowym w projektowanym kształcie jest w dużo większym stopniu skorelowany z przepisami kodeksu postępowania cywilnego o podziale sumy uzyskanej w egzekucji (art. 1025 k.p.c.), według których koszty egzekucji korzystają z bezwzględnego pierwszeństwa, a kolejność zaspokojenia należności za pracę jest zróżnicowana w zależności od okresu, za który one przysługują.

Przepis art. 342 ust. 4 jest zbędny, a ponadto wadliwie sformułowany. Wspomina się w nim bowiem o wierzytelnościach zasądzonych od upadłe-

go po ogłoszeniu upadłości, a taka ewentualność w świetle przepisów w ogóle nie wchodzi w grę. Z tych względów powinien zostać uchylony.

Merytoryczna zmiana w art. 343 polega na rezygnacji z uzyskiwania przez syndyka zgody na zaspokajanie należności zaliczonych do pierwszej kategorii w art. 342 ust. 1, co wynika z proponowanej zmiany tego ostatniego przepisu. Chodzi bowiem o bieżące koszty i wydatki związane z postępowaniem upadłościowym. W związku z tym, zbędny stał się także ust. 2 art. 343, przewidujący wyjątek od konieczności uzyskiwania zgody sędziego-komisarza. Proponowany podział przepisu na ustępy ma na względzie wyłącznie jego klarowność.

Projektowana zmiana brzmienia art. 345 i 346 ma zapewnić ich większą precyzję. Merytoryczne korekty polegają natomiast na tym, że – zgodnie z projektowanym art. 345 ust. 1 – z sumy uzyskanej ze sprzedaży obciążonych przedmiotów dopuszczalne stanie się zaspokojenie części kosztów postępowania upadłościowego, co jest powszechnym postulatem zgłaszanym przez praktykę, a według ust. 2 art. 346 odpadnie konieczność sporządzania odrębnego planu podziału w sytuacji, w której niemożliwe okazuje się zaspokojenie w jego ramach praw obciążających sprzedany przedmiot. Jednocześnie w nowej regulacji wprowadza się wyraźne ograniczenie co do wysokości kwoty, która może być przeznaczona na zaspokojenie ogólnych kosztów postępowania w podziale odrębnym, dokonywanym zgodnie z art. 345, oraz zapewnia się, że w poszczególnych podziałach odrębnych zostanie zaspokojona tylko taka część kosztów ogólnych, jaka odpowiada stosunkowi wartości zlikwidowanego przedmiotu do ogólnej wartości masy upadłości.

Regulacja zamieszczona w obowiązującym art. 357, przewidująca złożenie do depozytu kwot, co do których wniesiono „zarzut”, jest wadliwa. Z art. 352 wynika bowiem, że w razie wniesienia zarzutów plan podziału podlega wykonaniu tylko w części, której nie dotyczą zarzuty. Wobec tego składanie sumy do depozytu sądowego do czasu rozpoznania zarzutów jest bezprzedmiotowe i przepis należy uchylić.

Zmiana treści art. 364 ust. 2 ma z kolei na celu usunięcie oczywistego błędu. W przepisie chodzi bowiem o to, że postanowienie sędziego-komisarza

bez klauzuli wykonalności jest podstawą egzekucji. Dotychczasowe sformułowanie wskazujące na to, że postanowienie takie miało być tytułem wykonawczym, jest sprzeczne z definicją tytułu wykonawczego przyjętą w prawie procesowym cywilnym (art. 776 k.p.c.).

Propozycja zmiany art. 369 zmierza do usunięcia oczywistego błędu polegającego na pominięciu po słowie „przedsiębiorstwo” określenia „państwowe”, co zmienia sens pojęcia.

XII. Przepisy o zakończeniu postępowania upadłościowego

Proponowane brzmienie art. 372 ma podkreślić okoliczność, że od ustanowionej w tym przepisie zasady mogą zachodzić odstępstwa na podstawie odrębnych regulacji. Na przykład po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego w stosunku do osoby pozostającej w związku małżeńskim małżonkowie ustanowili ustrój wspólności majątkowej.

XIII. Przepisy o postępowaniu w sprawach orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej

Dodanie w art. 373 ust. 2 wzmianki, że sąd może odstąpić od orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli sąd upadłościowy oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 12 i zezwolił na wszczęcie postępowania naprawczego ma stworzyć zachętę dla dłużników do wszczynania postępowań naprawczych.

Uzupełnienie art. 374 ust. 2 polega na rozszerzeniu zakresu podstaw orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w stosunku do reprezentantów przedsiębiorcy będącego osobą prawną lub handlową spółką osobową o przypadek, gdy następstwem celowego działania lub rażącego niedbalstwa tych osób jest pogorszenie się sytuacji finansowej dłużnika. Chodzi o objęcie zakazem osób, które stały się reprezentantami przedsiębiorcy w sytuacji jego niewypłacalności, a ich działania pogorszyły jeszcze jego kondycję finansową.

Zmiana art. 376 jest uzasadniona potrzebą rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do złożenia wniosku o pozbawienie dłużnika prawa prowa-

dzenia działalności gospodarczej. Za przyznaniem tych uprawnień tymczasowemu nadzorcy sądowemu i zarządcy przymusowemu przemawia to, że oni pierwsi zapoznają się z majątkiem niewypłacalnego dłużnika i przyczynami jego niewypłacalności. W przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie niewypłacalności z braku majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego, zarówno tymczasowy nadzorca sądowy, jak zarządca przymusowy są najczęściej jedynymi, którzy posiadają dostateczną wiedzę do zgłoszenia wniosku o pozbawienie dłużnika prawa prowadzenia działalności gospodarczej. Jednocześnie chodzi także o podkreślenie, że legitymacja do wszczęcia postępowania nie służy innym podmiotom lub organom niż wymienione w przepisie.

Zmiana art. 377 polega na wydłużeniu do trzech lat możliwości orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w przypadku niezłożenia przez dłużnika wniosku o ogłoszenie upadłości.

XIV. Przepisy o międzynarodowym postępowaniu upadłościowym

Uchylenie art. 378 ust. 2 wynika z faktu, że zawarte w nim odesłanie jest w istocie bezprzedmiotowe. Cechą postępowania upadłościowego prowadzonego wobec instytucji kredytowych i zakładów ubezpieczeń mających siedzibę w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym jest bowiem to, że na terytorium innego państwa członkowskiego nie może być prowadzone w stosunku do tych podmiotów wtórne postępowanie upadłościowe. Co do Polski wynika to z art. 453. Wobec powyższego nie wchodzi w grę nawet pomocnicze tylko stosowanie przepisów o międzynarodowym postępowaniu upadłościowym, w których to przepisach zakłada się możliwość ogłoszenia w Polsce upadłości wtórnej w stosunku do dłużnika, którego postawiono w stan upadłości za granicą.

Dodany w art. 380 ust. 4 wyraża zasadę, że w razie ogłoszenia w Polsce upadłości dłużnika, którego główny ośrodek działalności gospodarczej znajduje się poza granicami kraju, postępowanie upadłościowe prowadzone w Polsce ma charakter terytorialny. Nie jest bowiem zasadne, aby

ustanowiony w Polsce syndyk mógł w takim przypadku wykonywać swoje uprawnienia w odniesieniu do majątku znajdującego się poza terytorium Polski. Jest to w pełni spójne z zasadami przyjętymi w europejskim prawie upadłościowym. Z proponowaną regulacją wiąże się w konieczny sposób nowe sformułowanie art. 405.

Zmiana brzmienia art. 409 i 411 jest podyktowana wyłącznie potrzebą ich doprecyzowania. Natomiast w art. 417 ust. 2 pomyłkowo pominięto wskazanie właściwej części ustawy, w której jest zawarty powoływany w przepisie tytuł II. Stąd też potrzeba uzupełnienia tego braku.

XV. Odrębne postępowania upadłościowe

Zmiana brzmienia art. 428 ust. 3 jest konsekwencją wejścia w życie ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119), w myśl której Narodowy Bank Polski z dniem 31 grudnia 2007 r. traci uprawnienia nadzorcze w stosunku do banków.

Modyfikacja tytułu działu III tytułu II części trzeciej ustawy dostosowuje go do treści zawartych w nim regulacji. Natomiast zmiany w treści art. 451 i 481 mają za zadanie usunięcie występujących w tych przepisach nieścisłości i błędów. W szczególności chodzi o usunięcie wzmianki o upadłości oddziału instytucji kredytowej, która jest w ogóle wyłączona w świetle postanowień dyrektywy nr 2001/24/EC z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych, czy wzmianki o instytucji kredytowej prowadzącej działalność w co najmniej jednym innym „państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)”, co wynika już z samej definicji instytucji kredytowej zamieszczonej w Prawie bankowym. W przypadku zaś banku zagranicznego, który prowadzi działalność w Rzeczypospolitej Polskiej, ogłoszenie w Polsce upadłości – jak wynika z nowego ust. 4 art. 380 oraz ze zmienionego brzmienia art. 405, a także z uchylenia pkt 4 w art. 5 ust. 3 – ma charakter terytorialny. Nie jest więc uzasadnione stanowisko, że ogłasza się w Polsce upadłość oddziału tego banku. Jest zatem konieczna odpowiednia korekta brzmienia art. 451 pkt 3. Konieczność zmian w art. 481 wynika także stąd, że obecna regulacja

w odniesieniu do upadłości oddziału zakładu ubezpieczeń, mającego siedzibę w państwie niebędącym członkiem UE lub EFTA, zawiera usterki, w szczególności pomija wzmiankę, że chodzi o oddział takiego zakładu, który prowadzi działalność nie tylko w Rzeczypospolitej Polskiej, ale także w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA). W przeciwnym razie stosowanie w tym przypadku art. 452 ust. 2, 453-466 i 467¹- 470 byłoby bezprzedmiotowe.

Zmieniona treść art. 453 ma w czytelny i jednoznaczny sposób wskazywać, że w stosunku do instytucji kredytowych jest wyłączona możliwość ogłoszenia upadłości w Polsce, gdyż majątek instytucji kredytowej znajdujący się w Polsce zawsze wchodzi w skład masy upadłości ogłoszonej za granicą. Obecne brzmienie przepisu wyraża tę normę w sposób zawyły, który może budzić wątpliwości. W związku z nowym brzmieniem przepisu, którego treść wyłącza w odniesieniu do instytucji kredytowych regulację art. 382, nawiązywanie do tego ostatniego przepisu stało się zbędne, natomiast konieczne było wyraźne wyłączenie art. 405, który pozwala na ogłoszenie w Polsce upadłości podmiotu, którego zagraniczne postępowanie upadłościowe zostało uznane w Polsce. Taka ewentualność w stosunku do instytucji kredytowej nie wchodzi bowiem w grę. Natomiast art. 455 w nowym brzmieniu ustanawia „zwierciadlaną” regułę w odniesieniu do przypadku ogłoszenia w Polsce upadłości banku krajowego. Ze względu na fakt, że konsekwencją tych zmian jest również korekta brzmienia art. 456 ust. 1 i art. 458 ust. 1. Nowe brzmienie ust. 2 art. 458 jest konsekwencją zmiany art. 342 ust. 1.

Zmiana art. 483 ma na celu usunięcie oczywistej pomyłki, polegającej na użyciu wyrazu „działu” zamiast „tytułu”.

XVI. Przepisy o postępowaniu naprawczym

Zmiana art. 492 pozostaje w związku z proponowaną zmianą art. 12. Zmiany tych przepisów mają na celu umożliwienie przedsiębiorcy prze-

prorowadzenie postępowania naprawczego także wtedy, gdy opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie przekracza trzech miesięcy, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10% księgowej wartości majątku dłużnika (por. uzasadnienie zmian art. 12). W takim bowiem wypadku w razie oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości sąd może zezwolić na przeprowadzenie postępowania naprawczego. Stworzy to tak zadłużonemu przedsiębiorcy możliwość naprawy jego przedsiębiorstwa w drodze postępowania naprawczego.

Obecna regulacja skutków prawnych złożenia przez przedsiębiorcę wadliwego oświadczenia o wszczęciu postępowania naprawczego, gdy sąd zakazał wszczęcia postępowania naprawczego, jest zbyt daleko idąca. Art. 494 ust. 4 zdanie 2 faktycznie wyklucza kiedykolwiek możliwość ponownego złożenia takiego oświadczenia. Tym samym przedsiębiorca nie ma szans na przeprowadzenie postępowania naprawczego w przyszłości. Tak surowa sankcja nie jest niczym uzasadniona. Projekt proponuje więc usunięcie takich negatywnych konsekwencji. Ponieważ zakaz wszczęcia postępowania naprawczego sąd może wydać zasadniczo wtedy, gdy oświadczenie o wszczęciu postępowania naprawczego nie odpowiada wymogom formalnym, wystarczającą sankcją będzie, że oświadczenie takie nie wywoła skutków prawnych. Nie wyklucza to możliwości ponownego złożenia oświadczenia o wszczęciu postępowania naprawczego.

Proponowana nowelizacja art. 496 ust. 2 jest związana ze zmianami w systemie rejestracji przedsiębiorców. Obecnie nie wszyscy przedsiębiorcy podlegają wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego.

Redakcja art. 497 ust. 3 w obecnym swoim brzmieniu może dawać podstawę do przyjęcia, że nadzorca sądowy otrzymuje wynagrodzenie w wysokości podwójnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za cały czas sprawowania swojej funkcji. Takie stanowisko byłoby oczywiście niesłuszne. Nadzorca sądowy otrzymywałby bowiem wynagrodzenie niewspółmiernie niskie do wykonanej pracy. Proponowana zmiana art. 497 ust. 3 ma usunąć te wątpliwości. Wspomniane wyżej wynagrodzenie nadzorcy sądowego powinno być wypłacane mu w okresach miesięcznych. Będzie to wynagrodzenie odpowiednie do zakresu jego obowiązków.

Pierwotnym założeniem ustawy było, aby w postępowaniu naprawczym były restrukturyzowane tylko zobowiązania pieniężne, i to tylko te, które z ustawy są objęte układem w postępowaniu upadłościowym. Takie ograniczenie nie jest uzasadnione ze względów celowościowych. Naprawa przedsiębiorstwa – podmiotu prowadzącego postępowanie naprawcze – może bowiem wymagać również restrukturyzacji jego zobowiązań niepieniężnych. Nie można też wykluczyć, że wierzyciele, których wierzytelności mogą być w postępowaniu upadłościowym objęte układem za ich zgodą, będą zainteresowani przeprowadzeniem postępowania naprawczego. Proponowana zmiana art. 498 ma na celu objęcie układem w postępowaniu naprawczym wszystkich wierzytelności, które mogą być objęte układem w postępowaniu upadłościowym.

Zmiana założenia dotyczącego wierzytelności objętych układem w postępowaniu naprawczym i przyjęcie, że układem tym można objąć te wszystkie wierzytelności, które mogą być objęte układem w postępowaniu upadłościowym, uzasadnia zmianę art. 503 ust. 2. Brak podstaw do przyjęcia, aby sposób restrukturyzacji wierzytelności w postępowaniu naprawczym miał być inny od sposobu restrukturyzacji wierzytelności w drodze układu zawieranego w postępowaniu upadłościowym.

Obecne brzmienie art. 503 ust. 4 nie jest precyzyjne. Restrukturyzacja zatrudnienia nie polega bowiem tylko na zwalnianiu pracowników, ale może obejmować również zatrudnianie nowych. Potrzeba zatrudniania nowych pracowników zachodzi w szczególności wtedy, gdy przedsiębiorca prowadzący postępowanie naprawcze zamierza podjąć nową produkcję. Proponowana zmiana art. 503 ust. 4 jest dostosowana do wszelkich form restrukturyzacji zatrudnienia, które może przewidywać plan naprawczy.

Uchylenie art. 508 uzasadnia się tym, że zgłaszanie przez wierzycieli zmian do propozycji układowych w ostatniej chwili, tuż przed głosowaniem nad układem, utrudnia bądź wręcz uniemożliwia odbycie głosowania.

Art. 512 ust. 3 w swoim obecnym brzmieniu pozwala zachować moc głosu wierzyciela, oddanego na poprzednim zgromadzeniu wierzycieli, zarówno wtedy, gdy głosował za, jak i przeciw układowi, jeżeli nowe propozycje są dla tego wierzyciela nie mniej korzystne od tych, nad którymi wcześniej

głosował. Takie rozwiązanie jest zbyt daleko idące. Względy celowościowe nakazują przyjąć, aby moc wiążąca głosu wierzyciela oddanego na poprzednim zgromadzeniu wierzycieli została ograniczona tylko do tych przypadków, gdy głosował za układem. Uzasadnia to proponowaną zmianę art. 512 ust. 3.

Propozycje zmiany art. 515 mają na celu złagodzenie zbyt rygorystycznych wymogów zatwierdzenia układu zawartego w postępowaniu naprawczym. Złagodzenie to nie będzie naruszało praw wierzycieli, dotyczy bowiem tylko takich uchybień w dokumentach przedsiębiorcy, które powstały bez jego winy i które nie mają wpływu na uprawnienia wierzycieli.

XVII. W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, które mogą powstać przy stosowaniu zmienianego przepisu art. 428 ust. 3, który nakłada na Bankowy Fundusz Gwarancyjny obowiązek ponoszenia kosztów postępowania w przypadku braku majątku upadłego banku na pokrycie kosztów postępowania, proponuje się w art. 2 zmianę art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

XVIII. Zmiany proponowane w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209, ze zm.) są konsekwencją nowelizacji Prawa upadłościowego i naprawczego.

W proponowanym brzmieniu art. 41 pkt 4 tej ustawy precyzuje się informacje, które powinny być wpisywane do rejestru w związku z postępowaniem zabezpieczającym przed ogłoszeniem upadłości.

Zmiana art. 45 polega na wprowadzeniu obowiązku wpisywania z urzędu w dziale 1 rejestru przedsiębiorców oznaczenia „w upadłości układowej” albo „w upadłości likwidacyjnej” oraz wykreślenia z urzędu wpisów dotyczących prokurentów i zakresu prokury w przypadku ogłoszenia upadłości.

Przepis dostosowujący art. 4 projektu ma na celu – ze względu na zasadę zupełności i aktualności wpisów w rejestrze – uzupełnienie wpisów w rejestrze przedsiębiorców w zakresie dodania oznaczenia „w upadłości układowej” albo „w upadłości likwidacyjnej”.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projekt rozszerza krąg podmiotów posiadających zdolność upadłościową o uczelnie prywatne. Aktualnie do rejestru uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych wpisanych jest 321 uczelni niepublicznych. W ten sposób proponowana regulacja będzie oddziaływać na większą rzeszę przedsiębiorców niż ustawa w brzmieniu obecnie obowiązującym. Nie jest możliwe ustalenie, czy i ile prywatnych uczelni zagrożonych jest upadłością, bo to wymagałoby analizy ich kondycji finansowej. Ogłoszenie upadłości uczelni niepublicznej nie jest jednoznaczne z zakończeniem procesu kształcenia, a przenoszenie studenta do innej uczelni jest uregulowane w ustawie o szkolnictwie wyższym.

Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Ze względu na to, że w projekcie przewiduje się m.in. ułatwienia dotyczące prowadzenia postępowania naprawczego przez przedsiębiorców, którzy są zadłużeni w niewielkim stopniu i których zadłużenie ma charakter przejściowy, będzie to miało pośrednie przełożenie na rozwój i funkcjonowanie przedsiębiorców, a w konsekwencji na wyniki ich działalności, również w aspekcie konkurencyjności.

Wpływ na rynek pracy

Ułatwienia w prowadzeniu postępowania naprawczego przez przedsiębiorców będą miały wpływ na zachowanie przedsiębiorstwa i w konsekwencji na zachowanie miejsc pracy, a tym samym wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało wpływ na rynek pracy.

Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej ustawy nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

Wpływ na finanse publiczne

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przedłożony do zaopiniowania Sądowi Najwyższemu, Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu i Krajowej Radzie Sądownictwa.

W ramach konsultacji społecznych projekt ustawy został wysłany do: Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Syndyków i Likwidatorów, Krajowej Rady Radców Prawnych, Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Notarialnej, Krajowej Rady Komorniczej, Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” i organizacji przedsiębiorców: Business Centre Club, Krajowej Izby Gospodarczej, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych, Konfederacji Pracodawców Polskich, Związku Rzemiosła Polskiego oraz Związku Banków Polskich. Projekt został przekazany w celu zaopiniowania do Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” i Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

W sprawie projektu merytorycznie wypowiedziały się: Stowarzyszenie Syndyków i Likwidatorów, Krajowa Rada Sądownictwa, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Krajowa Izba Gospodarcza, Związek Banków Polskich oraz organizacje związkowe.

Podmioty te generalnie poparły proponowane zmiany jako korespondujące z postulatami środowisk prawniczych i środowiska przedsiębiorców, w szczególności w zakresie wprowadzenia terminów instrukcyjnych na rozpatrywanie zażaleń w drugiej instancji oraz modyfikacji przepisów dotyczących postępowania zabezpieczającego, które zdecydowanie przyspieszą postępowanie upadłościowe. Związek Banków Polskich krytycznie odniósł się do proponowanych rozwiązań w zakresie ochrony wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo przed skutkami postępowania upadłościowego. W toku uzgodnień zostało wyjaśnione, że proponowane rozwiązania nie naruszają interesu banków jako wierzycieli, a ich celem jest ułatwienie likwidacji masy upadłości, co w konsekwencji leży również w ich interesie. Wniesiono szereg bardzo szczegółowych uwag dotyczących rozwiązań objętych projektem, jak również zgłoszono nowe propozycje zmian przepisów. Ilość zgłoszonych uwag, łącznie z uwagami zgłoszonymi w toku uzgodnień międzyresortowych, wyniosła ponad 300. Wszystkie uwagi zostały wnikliwie omówione na konferencji uzgodnieniowej, która odbyła się w dniach 19 listopada i 4 grudnia 2006 r. i część z nich została uwzględniona w projekcie.

Organizacje związkowe pozytywnie zaopiniowały proponowane zmiany. Zakwestionowały jednak propozycję dotyczącą uchylenia przepisu art. 324 ustawy, zapewniającego – za zgodą rady wierzycieli – spółce z udziałem ponad połowy pracowników upadłego będącego spółką handlową z udziałem Skarbu Państwa pierwszeństwo w nabyciu przedsiębiorstwa upadłego lub jego zorganizowanej części nadającej się do prowadzenia działalności gospodarczej. Ze względu na to, że uchylany przepis w sposób ewidentny narusza konstytucyjną zasadę równości podmiotów w gospodarce wolnorynkowej i powinien zostać wyeliminowany z systemu prawa, opinia organizacji związkowych nie została uwzględniona w projekcie.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej – na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości – zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1014). Nikt nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie art. 7 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/1/125/08/DP/ik

Warszawa, dnia 26 maja 2008 r.

Pan Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem (pismo nr RM-10-77-08) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

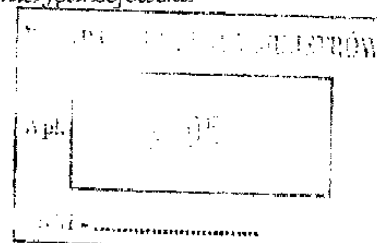
Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Zbigniew Cwiakalski
Minister Sprawiedliwości

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej

PODSEKRETARZ STANU
Sidonia Jędrzejewska

2008-05-28